

Ñà-nduú Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùi dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xii Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Uriás antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te

Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuu-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxìn cùmì ní sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quivì cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxìn cùmì gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tùinuù Jesucristu ñuhivì yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tùinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tnùhu nandàhà dihi-yá María

xì José. Doco tàñáha ga coo-ne xì nècuàchìmà, te nì sàcùñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu Ìì xí Dios. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tàhndè tnùhu xi-ne cahan-né, doco mà cáhí vate-néà, vàchi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùnì-nè cuitnùhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacánì Ìì ini-nè quida-ne ducán, nì sàní-nè nì ndecunu iin ángel xì Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó nì cachi ángel mà xì-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhî-nî nandàhà-ní xì María. Vātùni cunduu-ne ñahàdìhí-ní, vàchi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu Ìì xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vê tùinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vàchi icúmí-yâ dacácu-ya nèhivì xí-yá nùù cuàchi-ne —nì cachi ángel.

²² Pues divi ducán nì cuu nsidaájàn sàhà-ñá nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní cáhàn iin ana cáhàn cuenta xi-ya, te nì cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chì nduú señorita; te nú sàní tùinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vàchi cuní cachà mà ñà-sàní quesaa Dios cutnahá-yá xì-ndà nduá.

²⁴ Daaní, nì nsicùhnú ini José, te nacua nì cachi ángel mà xì-né, divi ducán nì quida-ne, nì nandàhà-né xì María ñà-cunduu nècuàchìmà ñahàdìhí-nè. ²⁵ Doco cónì ía-ne xì nècuàchìmà dècuèndè nì tùinuù mée mà. Te Jesús nì sàcùnani-vé.

2

Nansa nì casaà rey nchichí nùù Jesús, te nì

cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes nì sandua na ní tùinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu nì casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá nì quixi-ne. ² Te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Índù iá mée nì tùinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vàchi ndé caná orá sàni xini-nsì sìtnúù cachítnùhu sàhà-yá; te vichi vaxi-nsi cahvi-nsíyà —nì cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-ndúá ndàcàtnùhù nècuàchì mà, nì ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nèhivì ñuu Jerusalén.

⁴ Ñàyùcàndúá, nì cana-tè dùtù chicá xí-idònúù, xì stná nècuàchì dacuahá ley ì, te nì xicàn tnùhù-té nùù-né índù ñuu cuahàn tùinuù Cristu. ⁵ Te nì naxiconihí-né nùù-té, cachí-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vàchi ducán nì tiaa iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sànahà ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdì ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còó, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vachi divi ñuu mii-nsiá icúmí tùinuù mii-yá ana cusahnú, te icúmí-yá cunuù-yá nèhivì xí, divi nèhivì raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, nì cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te nì ndàcàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru nì tùì sìtnúù mà. ⁸ Dandu nì techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsia xì', vachi yùhù, cuní stnái cùhìn cahvi stnái-vè —nì cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi nì sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán nì natùì tu sìtnúù nì xini-nè antes ladu xínu orá. Te nì sàcòdònùù-sí nùù-né nì sàà-si nì ndòò-sì dìquì-xì nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cudìì ini-nè na ní xini tu-ne sìtnúù mà. ¹¹ Dandu nì caquìhvi-ne vehe, te nì xini-nè mée mà xì dihi-vé nani María. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te nì cahvi-névè. Dandu nì nacuna-ne ñà-ñùhú ñà-cuicà-né, te nì dàcútâhvi-néyà, divi oro xì inciensu xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé iá rey Herodes. Ñàyùcàndùá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànuhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnii-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudèhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsià ndè cachi sàì cachitnùhi xì-nsià. Vâchi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá, mate ñuú nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin

ana cáhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì cani Dèhemaní' ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dándàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa méè tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-ndùá nì cachì-te, dandu yáha ga nì xidà inì-te. Ñàyùcàndùá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa méè tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchì cuati xicá ùì cuìà cuàhàn tìxi-xi, nì casahnì-tévê, vàchi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, quìvì jaàn nì cuu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divì nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà méè xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vàchi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, iá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quìvì nì xihì rey Herodes. Te nì sàní tu José inga xichi, nì xini-nè iín iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachí ángel mà xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní méè xì dihi-vé, te naxi-cocuîn-nsià ñuu Israel, vàchi sàni xihì nèhivì cuní cahñì xì-vé.

²¹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnû-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndùá, nì yuhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàní-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa iá peligrú. Ñàyùcàndùá, nì yàha-ne chicá nùù-xí

dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùú ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhaha ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù iá ladu Judea. Te nì quesaha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachi-nè xì nèhivì ñà-nì nàxícócuïn ini-nè sàhà cuàchi-ne, vàchi sà-itúú cuni-nè cusahnú mii-yá iá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhaha.)

⁴ Te Juan mà, dòò idì sìcamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tìxi-ne. Te sìca xì ndudi ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùù Juan yucán. ⁶ Te nì cuhì-né nì quida nècuàchì mà ini yùte mà na ní dātúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè

cuhì stná-nè. Ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùù castigu icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán? ⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá ìcà quida-nda na naxícócuìn ndisa ini-nda sàhà cuàchi-nda. ⁹ Ni màsà cáhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá inì-ni mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohótéhè stná-nsiá, te ñàyùcàndùá còò ni-iñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vètùnì nanduu stná nahi descendencia xì Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índù nèhivì nìhì-xì castigu), na ian cuàhàn-nda nacàxin-nda yutnù có-càná fruta, te nihi-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicá cahnú poder-xi nùù yùhù: te ni có-nâtùì (cundi nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndìsàn-yá. Doco mii-yá, tìxi Espíritu Ìì xì Dios icúmí-yâ quida ìi-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yâ quida stná-yà xì-nsiá (dandáñúhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndi-achi nsihí trigu ndoó nùù ñuhù, dandu nùniá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divi ducán icúmí-yâ quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xì mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhì Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vàchi cuní-yà quida ì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cùnì-nè, vàchi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhìì' quida mii-ní, màdià mii-ní quixi-ní nùù yùhù, (te cuhìì-ní).

¹⁵ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vàchi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-ndùá ndiá ìcà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyà.

¹⁶ Daaní, nì nsihi nì cuhìì-yá, te nì quee-ya nùù tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànùu Espíritu Ìì xí Dios vàxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànùu-ya vàxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì càhàn iin ana càhàn ansivi, cachì-yà:

—Dèhemanì' nduú ana yohó, te cudí cuáhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu Ìì Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dãná, vàchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñàyùcàndùá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùì dico quivì ndui te ñuú; te iníhî-yá, iá dòcò-yà. Ñàyùcàndùá, cuáhà doco xíhì-yà. ³ Dandu nì tnàtuu ñà-malu, vàchi cunì-sì dacà-síyâ, te nì cachì-sì xì-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachì-yà xì-sí:

—Còó, vàchi dohó cachí nùù tutu ìì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ìì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ñuu ìì Jerusalén, te nì chicoo-siyá ndè dìnì veheñùhu cahnú, ⁶ te nì cachì-si xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dan-diachi-ní mii-ní, vàchi ducán cachí nùù tutu ìì: Icúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquìhi sàhà-ní ni-iin yùù.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ìì: “Màsà quídá cánúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìnì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-si xi-yá:

—Yùhù dacútâhvì´ mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìin sìsì-ní nùì, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachi-yà xì-sí:

—Cuahán-nî, Satanás, vàchi dohó cachí stná nùù tutu ìì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoo-siyá cuàhàn-si, te nì caquesaa ángel nì nacuàhandee ini xì-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quídá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cónì cuèé-yà

yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabulón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñá-nì cùú ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhaha na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabulón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùú fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xì-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùú ndiaha stná-yà anima-nè; vèchi nèhivì nsi-daa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñáa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùí, doco vichi sàni dàtnùú-yà sàxìnítùnì-nè na ian nì natùì nuù-né, nì cachi Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yà:

—Naxicocuñn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vèchi sà-ítúú tiempu cuni-nsià cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùì ñàní nani Simón Pedro xì Andrés, dacaná-né ñunù xì-né mahì tècuí, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né. ¹⁹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yuhù, vèchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còó, vèchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ichì malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì naco-ne ñunù xì-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicá nuù-xí, te nì xini-yà inga ùì ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nuù lancha

xi-ne, cutnâhâ-né xî yua-né nâcâhmâ-nè ñunù xî-né. Te nî cana stnâ-yà ndúì-nè. ²² Te hora mà nî nâcoo-ne yua-né nùù lancha mà, te nî tenchicùn-nèyâ cuâhàn-nè.

Cuâhà gá nèhivì nî chinaha Jesús

²³ Daaní, nî xîcanuu Jesús inii ladu Galilea, te nî chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nî càhàn-yà xî-né ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xî Yua-nda Dios. Te nî dândúvâha stnâ-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ²⁴ Ñâyùcândüá, ndè inii ladu Siria nî xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuâhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nî quixi nùù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stnâ-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xî stnâ nèhivì xihì ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nî dândúvâha-yanè. ²⁵ Ñâyùcândüá, yâha ga cuâhà nèhivì nî tenchicùn xî-yá, xínduu-ne nèhivì nî quixi ladu Decápolis, xî stnâ ñuu Jerusalén, xî stnâ ladu Judea, xî stnâ inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndüá nî cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nî càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nî xini Jesús ndoó cuâhà gá nèhivì. Ñâyùcândüá, nî nana-ya iin yucù, te nî sàcòo-ya yucán. Dandu nî tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nî quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nî cachi-yà xî-né:

³—Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vâchi sàni nìhìtâhvì-né ñuhivì ì xî mii-yá iá ansivi.

4 'Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nê nàcùndoo-ne después.

5 'Nansicáhán nècuàchì nihnú mánì inì-xi, vàchi ñuhìví ndutahví-né.

6 'Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yánè ñà-quida vii ndisa-ne.

7 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhví xì ñànìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhví stná-yà mii-né.

8 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nê cuni-nè nùù Dios.

9 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xi ñànìtnaha-xi, vàchi icúmí-nê cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

10 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nê ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vàchi sàni nihìtáhví-né ñuhìví ìì xí Dios.

11 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánàhá nèhivì xì-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xì-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. 12 Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu ni cúdí inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nìsa quida quini stná nèhivì sànaha xi nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios.

Nahi ìin cuhádi ñà-xìxì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhìví yohó

13 'Mii-nsiá, nahi chuun quidá ìin, ducán quidá stná-nsià ñuhìví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádì xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhivì-ñá, te sànihni-neà.

14 'Na quidá stná orá datnúù, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhìví yohó. Te ducán nduú stná-nsià na

iin ñuu tuí dìnì iin yucù, vàchi mà cúí coo dèhá` nùù nèhivì. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndañá ñà-coo dèhá` tìxi iin icà; cóó. Sácùnùú ducún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutùì nùù nsidaa nèhivì quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñá cundehè nèhivì, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiâ iá ansivi, vàchi na ian datnùù-nsià nùù nècuàchìmà nduá.

Nansa nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ 'Màsà cúcáhán-nsiâ vaxi dacúxíóé ley nì sàha Moisés. Mà dácúxíóé ley mà, ni mà dácúxíó stnáì palabra nì cachi profeta nì sacahàn cuenta xi Dios. Cóó, yùhù vaxi sàhà ñà-nì cùú ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndaá nduá cachí xì-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhívì, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá`. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cô-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivì, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàà quìvì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiaá na sàà quìvì cusahnú-yá ñuhívì yohó. ²⁰ Vàchi yùhù cachí xì-nsiá, chicá viì xiñuhu quida-nsia nùù nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nùù stná nècuàchì fariseu, vàchi nú cóó, mà nunca sàà-nsià cuni-nsià ñuhívì ìì xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xì ñanìtnaha-nda, nì cachi Jesús

²¹ 'Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra nì cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco

te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí, mate cuísi ni cuidà ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stnà sàhájàn nùù juez chicá cusáhnù; doco nú ni cachí-nsià xì ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vâchi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ 'Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivì veheñùhu, nihí-né promesa nacuàhatahvì-né Dios lugar ndé cahvi nèhivì mii-yá. Doco te nú sàni sàà-nè yucán, te nì nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùù ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuáha-ne) promesa mà; yucan ni ndóa, te ni cùhùn-nè nùù ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vâtùni naxicocuîin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vâha stnaha-nda

²⁵ 'Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nacòovâha yachì-nsià xì-té na cuàhàn-nsià ichì, còtó sàà-te xi-nsiá nùù juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahà comandante ñà-cundiadi-nsià vehecàa. ²⁶ Vâchi ñà-ndáà nduá cachí xi-nsiá yohó, nú ducan nì cuu-xi-nsiá, dandu mà quée-nsiá dècuèndè nú sàni dânáà nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá iníhíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ 'Sà-ìnáhá-nsiâ nansa nì cachi nècuàchì sànahà ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, nì cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà)

cachî xî-nsiá vichi, vâchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-ni queámà na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchìmà, vâchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú nduchìnúù-nsiá, cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà, dacaná-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahàcuahá-nsiá cuniá quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha ni táhndèà dacaná-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquìcũñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ 'Nìsa cachi stná nèhivì (sàhana): “Nú cuàhàn-nsiá cate stnàhá-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu índù itúámà”, nìsa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachî, nú ni caté iin tiàa ñahàdìhì-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vâchi (còá dísáhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xì ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ 'Sà-ináhá stnâ-nsiá nì cachi nècuàchì sàhana: “Nú nì chináhà-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachî, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàha, vâchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà

ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhiví yohó, vèchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vèchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìni-nsiá, vèchi có-dàndàcú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsià cachi-nsià iin ñà-ndácuisì, dandu jaan, ò á coó cachi-nsià, vèchi nú más gà ni cachí-nsià, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítácùhá-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndà

³⁸ 'Sà-ínàhá stná-nsià nìsa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchìnúù-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-nda ni tavá-né, dandu ni queé stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xì nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vèchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhá-ndà, dandu ni cuáha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanícuàchi-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuáha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndáñâ. ⁴² Te nú xícàn iin nèhivì iñàha nùù-ndà, dandu ni cuáha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuídáhán-ndáñâ nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xì-ndà

⁴³ 'Sà-ínàhá stná-nsià dohó nìsa cachi nèhivì sàhana: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vaha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané”, nìsa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xì-ndà te casàhú vii-ndà xì nèhivì xícàn

chihán dìquì-ndà; te obra vaha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñhù xì-ndà; te nú cânàhá-nè xì-ndà, te quidá quini-ne xì-ndà, dandu ni cacán tãhvi-ndà nùu Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vachi mii-yá, dandacú-yá ñà-xìnu orá nùu nsidanicuú nèhivì, vaha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvì nùu nsidaa nèhivì, a quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vachi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná ini-nsia sàhà-xí, dandu mà nihì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xi nahi tè-dáchiyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tnaha-nsia cásàhú xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vachi divi ducán quidá stná nèhivì có-ínàhá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcàndùá, xiñuhu quida vii ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-nduá ni cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vachi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vaha nihì-nsiá sàhámà nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcàndùá, nú cuahàn-nsiá dacútãhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vachi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-né obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cunì-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì. Te ñà-ndáà nduá cachì xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vaha nihì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida

dèhé-nsiãñà, dandu coo dèhá` nùù nèhivì. Doco nùù Yua-nda Dios, còó, vèchi indéhe-yá, te nùù mii-yá icúmí-nsiã ñhì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùù Dios

⁵ Na xicàn tàhvi-nsiá nùù Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vèchi mii-né, cudû ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñuhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuisì nduá yohó cachí': cuisì ñà-cundehè nècuàchì màné cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-ndà nùù Yua-nda Dios, ni nánsìhvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miiní-yá iníní-yá na cáhàn-ndà xì-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còó, có-xiní-nè ñà-nduá quidà-ndà. Dandísá ñhì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùù-yá.

⁷ Na cáhàn-ndà xì-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni iñaha cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínáhá xí Dios, vèchi mà chindeãmà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yané ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còó. ⁸ Ñàyùcànduá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vèchi Yuandiaha-nsiá, mate táñâha ga cachi-nsiá xì-yá índù necesidad icúmí-nsiá, doco sà-ínáhá-yâ. ⁹ Ñàyùcànduá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tñùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì ni sàà stná tiempu cusahnu-ní ñuhiví yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivì ñuhiví yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùù-nsí vichi.

¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíká-nsí, nacua xicáhnû stná ini nsiùhù sàhà nèhivì iníhíká nùù-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùù ñà-malu nicanicuahàn. Vàchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnû dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahàn. Amén. (Ducán cachi-nsià.)

¹⁴ 'Vàchi nú ni cuícáhnû inì-nsia sàhà nèhivì ñi quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

¹⁵ Doco nú màsà cuícáhnû ini-nsià sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuícáhnû stná ini-yà sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhû-ndà ndoó dòcò-ndà

¹⁶ 'Na iníhû-nsiá ndoó dòcò-nsià, màsà dátíáâ-nsiá cuhúún ini-nsià. Vàchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vâha, quidá cánúú-nê ndoó-né tnùnsí ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhû-né. Te ñà-ndácuìsì nduá cachí xì-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vâha ñihì-né.

¹⁷ Doco mii-nsiá (màsà quídá-nsiá ducán). Na iníhû-nsiá nùù Dios, quisi-nsia, te nduviì dínì-nsiá

¹⁸ sàhá màsà cúndáà ini nèhivì iníhû-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vâchi indéhe-yá, mate có-tùí-yá nùù nèhivì; doco indéhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsià ñà-vâha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

¹⁹ 'Màsà dácâyà-nsià ñà-cuicà-nsiá ñuhivì yohó, vâchi icúmíá cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ña, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. ²⁰ Còó, dècuèndè

gloria ni cáyà-ñà, vàchi yucán mà nunca cusiq-uidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. ²¹ Ducán quida-nsia, vàchi ndé quida-nda cuenta iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuahàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchìnúù nèhivì

²² 'Nduchìnúù-ndà nduú ñà-tùnúù iquicúñú-ndà. Ñàyùcàndùá, nú iá vàha ma, dandu vátùni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. ²³ Doco nú cuhiá, dandu inicutu nácuìñ tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iín tnúú ndê xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vàchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùì patrón xi-nda

²⁴ 'Iin peón, mà cúí cundoo ùì patrón xi-tè, vàchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nuù-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíchì inì-te, te inga-nèmà coo vàha xi-té. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsià nuù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²⁵ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, màsà nácánì inì-nsià sàhà vida xi-nsia nansa nìhì-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vàchi màdì cuísi ñà-cuxi-nda ndùá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá` nuù sìcoto ndixi-nda. ²⁶ Cundehè-nsiá laa ndavá ansivi, có-xitú-si, ni có-chîvàha-sì nùnì, vàchi còò cosecha ndaníhì-sì. Còó, cuísi nuù Yuandiaha-nda iá ansivi níhì-sí ñà-ìtiácù-sì. Pues nàhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nuù quisi mà. ²⁷ Ñàyùcàndùá, mate yáha ga ni cahní-nsiá

dìnì-nsiá, te nacání ini-nsià, uun-ni queámà, vèchi mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-inga dava metro.

²⁸ 'Ni màsà nácání stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Cò-quidáchúùn-yá, ni có-quidá vaha stná-yà sicoto.

²⁹ Doco chicá ndiaha náhà ita mà nùù rey Salomón (nàsa là sànaaha), mate yáha ga vico nì sandixi-ne.

³⁰ Iin ita, yucù-ni nduá (cò-ndiáá ndisa); quivì vitni iá` campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá nì quidavàha Dios ita-ñà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yà cuàhatahvì stná-yà ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

³¹ 'Pues yùhù cachí, màsà nácání ini-nsià, te màsà cáchì-nsià: “¿Índù tui ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?”

³² Vèchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhiví, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nê. Doco mii-nsiá, iá Yuandiaha-nsiá ansivi, te sà-ínahá-yá xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá.

³³ Ñàyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivàha viì-nsiá ley xi), ñuhiví ìì xí-yá, te quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá nìhì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nùù-nsiá.

³⁴ Te màsà nácání ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vèchi nú sàni sàà quivì mà, dandu (nsidaámà icúmíá quee viá), mate ni nácání cuáhà ini-nsià.

Nsiquívì iá cuàhà ñà-nduá yàha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñùhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

1 (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidá cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsià, divi icúmí stná-nsià cuitacùhá-nsià.

³ 'In nèhivì, ¿índù chuun (indéhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xítñùhu-ne nècuàchìmà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì iná cáá ini nduchìnúù nècuàchìmà, te nduchìnúù mii-né, iin yutnú cahnú nduá iná cáá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàví mihì tì iná cáá cucuín nduchìnúù-ní”? ⁵ Nècuàchì cachí ducán, dattiaá úún-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchìnúù mii-né, dandu vátùni cutùì vù núù-né ñà-tavà-né mihì tì iná cáá nduchìnúù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sìhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquinì mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-nè, vàchi mate sìdiqui yáha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-siá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ 'Càcàn tàhvi-nsiá, te nihì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Càhàn-nsià, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nê nihìtáhvì ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xì ñà-vàha, icúmí-nê nihì-néà; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni cácan iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiañà, màdì yúu. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisì mà cuàha-nsiañà, màdì cóò. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcàndùá, vihi gá icúmí Yuandi-aha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni cácan tàhvì-nsiá nùù-yá.

¹² 'Ñàyùcàndùá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sàà (gloria), vàchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitníhì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcàndùá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà indù nèhivì cáhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tnùhù dananí úún cáhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vaxi-ne (dàtiaá úún-né màni ini-nè) nahi riì mansu, doco anima-nè, cóò, nahi lobu dana, ducán íá'. ¹⁶ Doco cuisì cundehè-ndà ñà-ndùá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-nè. Te ducání íá stná xì-né na íá xì yutnù fruta, mà cuàha yutnù iñù ni-iin sì-uva, te mà cuàha stná yucù iñu ni-iin stná sìhigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnù vaha, puru fruta vaha sáha-nù. Te yutnù cóò chuun xi, cutu ñà-chìcuéhè sáha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnù vaha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuéhè.

Ni-iin stná yutnù còò chuun-xi, mà cuàhà-nù ni-iin quisi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnù có-sâha xi ñà-íá vìì, icúmí-nù tãhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñâyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúní-ndànú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-ndùá quidá-né.

Màdì nsidaa nèhivì càcu-ne, nì cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xì': "Stoho-nsì Señor nduu-ní". Doco màdì nsidaa nècuàchì mà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ìì xí Yuamáni' íá ansivi; cuisi nèhivì quidá ndisa xi ñà-ndùá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachi-nè xì': "Stoho-nsì Señor, sàni càhàn-nsì cuenta xi-ní, te nì ndacùcahan-nsí quivì-ní; dècuèndè nì tavà stná-nsì ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru nì quida-nsi na ní ndacùcahan-nsí quivì-ní", cachi-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nùù-né, te cachi: "Tàcùnì nsiohó; cuahán-ndá iladu, vàchi cuàhà ñà-chìcuéhè sàni quida-ndá".

Nansa nì nacani Jesús ejemplu sàhà ùì vehe

²⁴ 'Ñâyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníní xí ñà-ndùá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí nì nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán nì chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, nì quesaha nì cuun dana dàvì, te nì xìnu tèñuhu cuàhà. Dandu nì dàñà stná tàchì fuerte, te nì dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni ndùá, vàchi nùù cavà fuerte indúhá.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníní uun xí ñà-ndùá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa nì quidavàha xi vehe-xi dìquì ñusi-ní. ²⁷ Vàchi na ní quesaha nì

cuun dana dàvì, te nì dàñà stná tàchì fuerte, dandu nì xìnu tèñuhu cuàhà yucán. Te nì ducùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te nì ndua iá nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà xì nèhivì ducán, dandu nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá chináhá-yà. ²⁹ Vàchi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán nì chinaha-yànè, màdì nahi modo chináhá nècuàchì ley xi veheñùhu.

8

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, nì nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì nì tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán nì tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te nì tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vātùni dándúvaha-ní yùhù.

³ Dandu nì chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí` xì-ní.

Dandu divi hora nì cachi-yà xì-né ducán, nì ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndêhe-nínè ìcà-ní, dandu nacuaàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —nì cachi-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús mozo xi iin capitán nì quixi ladu Roma

⁵ Daaní, nì nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán nì tnàtuu iin capitán romanu, nì sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, íá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàña ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másài dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùù-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nâtùì yàha-ní vehi. Cuisì dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. ⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùì, te mií, dandacú stnái nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnái xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndu-locó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tàñáha ga cunì ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xì capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndísâ-né. ¹¹ Te cachí stnái xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhiví dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécahnu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhiví ìì xí Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhiví ìì mà nì cùì, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nácuàha

yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuiin-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaa ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchì mà nì dandàcú-yá nùù-sí, te nì quee dahuun-sì nùù-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dandúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaías na ní cachi-nè palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yá cuèhè xi-nda, vachi nì nacuida-ya ñà-ndùá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùù-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn-nè xì-yá ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhìvì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna ni núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yué (dandu cunchicuìn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùù anima-xi), divi ni cúxin xi nsì xi.

Nansa nì quida Jesús iin milagru, te nì cucuìn tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

²³⁻²⁴ Daaní, nì nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuàhàn-yà xì-né nùù mar. Doco nì quesaha caná ndéé tàchì, te nì nacuahnu todò tècuì, te cuàhà gá-te nì quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quídì naà-yá. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te nì dànsícuìhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuàhàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhì guâ-nsià, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì xì nùù tècuì mar mà. Te (vichi vichi) nì nàcùìn dàdí uun inicutu. ²⁷ Dandu nì candulocó nècuàchì mà nì cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníní xí-nê?

Nansa nì tavà Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, nì sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán nì caquee ùì nèhivì mahì cueva ndé xí-indùxin nsì, te nì tnàtuu-ne nùù-yá. Ndúì-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana

sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te nì càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemanì Dios nduu-ní. ¿Ndíà cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sâà hora ndoho-nsi? —nì cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuáhà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcàndùá, nì sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùù-yá, cachá`:

—Nú cuàhàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuáhà yucán.

³² Dandu nì cachi-yà xán:

—Cuahán-ndâ, cachí`.

Dandu nì caquee nsiha nì sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndùá, carrera nì canuu nsihi-sì candiaa yucán, te nì còyo-sì ndè mar nì càhà-sì.

³³ Dandu tè-ndiáá xì cochi mà, yáha ga nì yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, nì cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndùá nì cuu, xì sàhà stná nècuàchì nìsa ñuhu ñà-malu inì-xì.

³⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nsihi nèhivì ñuu mà nì casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa nì dàndúvaha Jesús iin nèhivì nì dàñà ù cuerpu-xi

¹ Daaní, nì nana tu Jesús lancha, te nì yàha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yà. ² Te yucán nì tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí nì dàñà ù cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndùá, na ní xini-yà ñà-cuáhà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhúún inì-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnû inì sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndùá nì cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nàcání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsià xì: ¿índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda (xi nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnû ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né nì ndácuín-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñá cundaà ini-nsià iá ndisa ñerechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchìmà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuáhà itá yucán ñà-ndùá nì cuu, dandu nì yùhí-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vàchi nì xini-nè iá ndisa ana nì nihítáhvi cuáhà nùu-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nùu mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchìmà cuàhàn stná-nè xì-yá.

10 Daaní, después íá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnâhâ stnâ-yà xì cuàhâ nècuàchì dachíyâhvi, xì cuàhâ gá stnâ inga nèhivì cachí-nè íá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. 11 Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchìmà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnâhâ maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhâ tè-dàchíyâhvi, xì dava ga stnâ nèhivì cuáchi?

12 Doco nì tiacu Jesús ñà-càchí-nè ducán; ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. 13 Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nùù tutu ìì ndé cachí-yà: “Chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vâchi yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì inì-xì vâxi càhàn xì ñà-naxicocuîin ini-nè. Còó, nèhivì cuáchi vâxi nanduquí âma naxicocuîin ini-nè sâhâ cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-ndùá disáhà-xí cónisá íníhî nècuàchì dacuahá Jesús na íá va-ya ñuhiví yohó

14 Dandu nì catnâtnuu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stnâ nècuàchì fariseu, íníhî cuáhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhî-né. ¿Índù chuun?

15 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnâhâ-né xì noviu? Còó. Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nùù-né;

dandísá tiempu yucán icúmí-nê cunihii-né cundoo dócó-nè.

Ñà-nduá dìsàhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàna, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ Sícoto saa, màsà nácàhmá-ndañá nù ñá-tùhú, vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sícoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sícoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivi-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni quéa, te ducán còò ni-ñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa nì dãnátiácú Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxin ùi cuià

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivi, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhi nihni dèheyoquí; doco nú ni cùhùn-ní, te chitàndòò-ní ndahà-ní dìquía, dandu nanihitàhviá ñuhiví —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnàhà stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

²⁰ Doco nisa là stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nì. Sàcuàhàn-nè ùxin ùi cuià ndohó-né ducán. Ñàyùcànduá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nê dìnìndàhá-nè nù sícoto xi-ya.

²¹ Vachi nihnú ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cùhúún inì-ní, hija, vèchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchìmà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sìvì, sacú ndéé-nê, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vèchi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ña, quídì uun ni-ña.

Doco nèhivì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quihvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ña, te nì dándácòo-yàña (vèchi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-yà milagru mà.

Nansa nì dándúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ìì xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchìmà, nchícùn-nèyà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiníndísâ ndisa-nsia ñà-vàtùni dándúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya ònìndàhá-yà nduchìnúù-né, te nì cachi-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán ni coo-xi-nsiá, cachí'.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né ñà-màsà cúnítnùhu nèhivì sàhà ñà-ndùá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa nì nìhì iin nècuàchì ìhìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì que-saa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ìhìn inácaa stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tava Jesús ñà-malu mà, te nì nìhì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Có-xiní-ndà ni-iin ñà-ndiaha jaèn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vátùni tava-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nèhivì

³⁵ Daaní, chicá más nì xìcanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì sáhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachítnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yá yáha ga cuàhà nèhivì ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vèchi ndoó-né nahi riì còò stohò-xi.

³⁷ Dandu nì cachí-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndáa nduá (cuàhà nèhivì tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, càcàn tàhvì-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó

ñà-nì téchúûn gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xí-yá mà), vâchi na ian ndanîhî-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacâxin Jesús ùxìn ùì tiâa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, te nì sâhatahvì-yánè ñà-tavà-nè ñà-malu ñuhú ini nèhivì. Te nì nihîtahvì stná-nè dandúvâha-ne nècuàchì cuhî ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dâchíyâhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quivì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nècuàchì partidu cachí-nè nècuàchì Canaán, te nì ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ùì xí-yá

⁵ Pues divi ùxìn ùì nèhivì yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yà xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsià ladu ndé ndoó nècuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsià ndé ndoó nècuàchì samaritanu. ⁶ Còó, cuisì-ní ndé ndoó nèhivì raza-ndà Israel nì cùhùn-nsià, vâchi nahi riì nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivì.

⁸ Dandúvaha-nsia nècuàchì cuhí, te danátíacú-nsià nècuàchì nsii. Te nècuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xi, dacúxíó-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nèhivì inácaa-sì inì-xi. Te màsà quídá-nsiá cobrar nùù nèhivì, vèchi uun-ni sàni nìhítáhvi stná-nsiá ñà-quida-nsia ducán.

⁹ 'Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúníhí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsia. ¹⁰ Ni moral màsà cúníhí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihi-nsia, xì ndìsàn sà-ínái-nsiá, xì stná bastón xi-nsia. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihi-nsia cùhùn, vèchi iin nèhivì quidáchúûn, xiñuhu cuàha nèhivì-né raya xi-ne.

¹¹ 'Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nècuàchì vaha, te iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nèhivì, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cúndóó cueé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nèhivì vaha, dandísá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà váha-ne, dandu ni cúnàhá ñà-ndúá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cùnì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cùnì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsia vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yacá xi lugar mà. ¹⁵ Vèchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nèhivì ñuu mà nìhì-né na sàà quivì juicio, te chicá menos icúmí nìhì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

¹⁶ 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúûn mii-nsiá cacauu-nsia, nahi quisì íhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Nàyúcàndúá, xiñuhu

ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsià na iin loma. ¹⁷ Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vàchi dava-ne icúmí-nê quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nìhí chuun, te yucán ñàhnì cuií-nsià ini veheñùhu xi-nsia. ¹⁸ Te sàhà-ñá nchícùn-nsià yùhù, ñàyùcàndüá icúmí-nê datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datúi-nsia nùù nècuàchìmà ñà-ndüá xiníndísâ-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. ¹⁹ Doco na sàà-nsià nùù tè-xí dandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vàchi divi hora mà icúmí-nsiá ñhítàhvì-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. ²⁰ Vàchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu Ìì xí Yuandiaha-nsiá cuàhàn dachítùnùní xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

²¹ Te tiempu yucán, dècuèndè tñaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-nè, mate ñání-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchìmà. Ndè stná yuadíhí-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quìvì yucán). ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcàndüá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia dècuèndè cachi sàà xìnu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. ²³ Te nú quidá quínì nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsià ndè inga ñuu. Vàchi cunaha-nsiá, tàñáha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuín yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhívì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua nì yàha stná Jesús, te xì ñá-jaàn ni cúdì ini-ndà

²⁴ 'Cunaha-nsiá, màdìá chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdìá

chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. ²⁵ Cuisì nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudíi ini-nè sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xi-tè, dandu cudíi stná inì-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-ndùú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà úhì càhàn quini stná-nè sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhî-ndà nèhivì, ni màsà yúhî stnâ-ndà ñà-malu

²⁶ 'Ñàyùcàndùá, màsà yúhî-nsià nèhivì. Cunaha-nsiá, còò ni-iñàha cui coo dèhé nicanicuahàn; icúmíâ tùia, te icúmí nèhivì cunitnúhu stná-nè sàhà-ñá. ²⁷ Doco mii-nsiá, ñà-ndùá cachí xì-nsiá (na ndoó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachitnúhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú nì càhàn cayí xì-nsiá iñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-ndùá nì cachì. ²⁸ Te màsà yúhî-nsià nèhivì cuní cahni xì-nsiá, vàchi cuisì iquicúñú-nsià cunduu ñà-cui, doco anima-nsià, mà cúí cahni-néa. Nàyùcàndùá, mii-yá nduú ana xiñuhu yùhî-nsià, vàchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nèhivì nù andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xì stná iquicúñú-nè.

²⁹ 'Sà-ìnáhá-nsiâ ñà-ùì chòlihi dicó-né cùmì tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chîtnùní ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. ³⁰ Te divi ducán stná mii-nsiá (inúu stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhá-yâ nadaa ididíni iin iin-nsia. ³¹ 'Ñàyùcàndùá, màsà yúhî-nsià, vàchi chicá ndiaá-nsià nùu laa cuati ma.

Màsà chídèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nêhivì ñà-ndùú-né nêhivì xí, dandu yùhù cachi stnái xì Yuamáni' íá ansivi ñà-divi nêhivì xí nduú stná-nè. ³³ Doco nú ni chídèhé-nè ñà-ndùú-né nêhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnái mii-né nù Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhivì ñuhiví

³⁴ 'Màsà cúcáhán-nsiá a váxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cucumi nêhivì paz. Còó. Mà cúndóó mánì-né; icúmí-né cundoo-ne náâ stnàhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-nì quesai ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhì stná-nè dido-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tnahà-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nêhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-nè sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-nè cunduu-ne nêhivì xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-nè yùhù mate icúmí-né cunsida stná-nè cruz xi-ne (te sàà-nè cui stná-nè), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñuhú-nèamà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudí ini nêhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nècuàchì profeta cáhàn cuenta xi Dios, te cudí ini nêhivì xì palabra cachí-nè, dandu dava-ni ñihitáhvi stná nêhivì mà nù-yá na ian nduú stná-nè iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa nì cui vâha inì-xi, nú cudí ini nêhivì xì ñà-nduá

cachí-nè, dandu davani nìhìtáhvì stná-nè nahi nècuàchìmà. ⁴² Dècuèndè, stná nèhivì chicá nduú nèhivì ùún, nú ni cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-nè yùhù, dandu seguru nìhìtáhvì stná-nsià sàhámà nùù Dios —nì cachi Jesús.

11

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

¹ Nì nsihi nì sàcùnaha nèhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanuuyá ñuu te ñuu chinaha-yà nèhivì, càhàn-yà xì-né ñà-nduú razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-nè vehecàa, te nì xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcànduá, nì techuún-né iin ùì nèhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-nè nùù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchìmà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí que-saa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsi?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá iníní-nsiá, xì ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xì nècuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nèhivì xicá cuéhê, níhì stná-nè nacaca vii-né; te nèhivì nì xihì cuñù-xi, níhì-né nduvàha-ne; te nèhivì dòhò, níhì-né natiacu-nè; te nèhivì nì xihì, ndanchító stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhìtáhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyùcànduá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-nê cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sámànuhù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús càhàn-yà xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsiá Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsiá iin nèhivì (tùha dàma dìnì-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còó, vàchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues ñà-ndàà nduá. Doco màdì cuiis profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vàchi divi nècuàchìmà nduú ana càhàn tutu ì sàhà-xí ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vìi-né anima-nè), na ian nduvìi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùù tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí` xì-nsiá, nùù nsidaa nèhivì nì tùinuù-xí ñuhivì, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùù Juan Bautista. Doco cachí stnài xì-nsiá, chicá ndiaha coo xì ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivi, mate nèhivì ùún nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista càhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vátùnì sàcuàhàn cuàhà-né níhìtáhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nìsa càhàn cuenta xì Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés),

nì cachitnùhu stná` sàhámà. Te ducán nìsa ìa ndè cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuïn. Te nú cuní-nsiá, vètùni mànhì inì-nsiá sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúníní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí` xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ìni iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá`: “Siví-nsi, doco nsiohó, có-itàsáhá-ndá; daaní, xitó tàsi-nsi, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xì Juan xì yùhù, vàchi nì quixi nècuàchìmà nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vaha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyùcànduá nì cachi nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùù-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivì xì` ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì tè-dàchíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cóni cùú arrepentir; icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhá-yâ nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cóni náxícocuïn ìni-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducání ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón ni cùí, dandísá, yàchì naxicocuín ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnú, cundumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócô-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí` xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùù Jesús vátùni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamánì'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ì xí-ní), sàni chitnùnì ini-ní ndòo dèhá` nùù nècuàchì nchichí, doco nùù nècuàchì (nihnú ndáhví inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxinítnùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaàn nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xì Yuamánì-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni nìhìtáhvì' dandacuí nùu nsidanicuú iñàha. Te còò ni-iin nèhivì ináhá ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivì cunì cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xì, te có-cùndéé gâ ini-xi, dandu nìhì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-ndùá cachì xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vátùni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè siccàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quìhvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnàhà stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcàndùá, nì quesaha-né nì casahnù-nè siccàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-nèà. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-ndùá quidá nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvì-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá' nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco

xi compañeru-nè? ⁴ Vàchi nì quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne dità vídì ìì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sâha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cónì càhvì stná-nsià nùù ley ìì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ìì) ini veheñùhu, có-chìvâha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios. ⁷ (Náhà xicà) cumànì gá cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ìì. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudî inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsià yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsià cundaà ini-nsià sàhájàn nì cùì, dandu mà dácuídá cuàchi-nsia nèhivì còò falta xì. ⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, dandacú stnàì sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —nì cachi-yà.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quìhvi-ya yucán. ¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cuní daquée cuàchi dìquì-yá, te sàháyucànduá nì cachi-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá dandúvâha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xì-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsià tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùù iin riì. Ñàyucànduá cundaà

ini-ndà, vətùni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachi-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahuan nahi ñà-inga mà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá, nì caquee nècuàchì fariseu yucán, nì candatnuhu-né nansa cui dandáñúhú-néyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhá-yâ ñà-ndùá ndatnúhú-nê, ñàyùcàndùá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te nì dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yá nècuàchìmà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachi-yà xi-né sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnúhu Isaías sànaaha na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachi Dios sàhà Dèhemanì-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùí, vèchi sàni nacàxin mii-yá. Cuú inì sàhà-yá, te cudí inì sàhà nansa quidá-yá. Nùu an-ima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ìì xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà náâ-yà xì nèhivì, ni mà cácanúú-yá calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cúcúú dana-ya xì-né. Còó. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándâhvà xì ñà-có-tnùù vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nê ndacùcahan-né.

Nansa nì dàquée cuàchi nèhivì dìquì Jesús, te nì cachi-nè màdì Dios chindéé xí-yâ, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu an-ima-xi vâxi nùù-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu nì dándúvâha-ya nècuàchìmà, te nì nìhì-né nì naca hàn-nè, te nì natùì stná nùù-né.

²³ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì cuáhà yucán, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A víhínì nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Còó, vâchi ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì táhndè dava nècuàchì xídandacú nùù iin ñuu, te náâ stnáhá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú nì táhndè dava-ne, mà cóó gà stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náâ stnáhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán nì cúndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnahá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-sì cunduajàn nì cúí, mà cúí dandacú gá quisi cusáhnû má nùù tnaha-sì, nú ducán.

²⁷ 'Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sî-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còó, vâchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dìpòdèr-xì quidá-néàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè.) Ñàyùcàndùá, vátùni cachi mii-né xì-nsiá ñà-cóni càchí viì-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu ìì xí Dios nduú ana chindéé xí taví-sì,

ñàyùcàndùá nàhà xicà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsià nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ 'Tin tiàa ndacui, mà cúí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-ìcúmí-tê. Còó, vachi dihna icúmí-né chicuhni-nète, dandu vātùni quida-neàmà.

³⁰ 'Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chìndéé xī danátáquì nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ 'Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vātùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè dìquì Espíritu Ìì xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vātùni níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ìì ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhiví yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhiví nicanicuahàn.

Na ian nacúni-ndà yutnù fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vaha-ne, ò á coó, cachí Jesús

³³ 'Nú ni cachí-ndà vaha iin yutnù fruta, dandu cuní cachàmà vaha stná fruta sàha-nù. Te nú ni cachí-ndà còò chuun yutnù fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, vachi sàhà fruta-nu cundáa ini-ndà a yútnu vaha nduú-nu, ò á coó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima còò, ducán íá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vachi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùì cáhàn-nsià ñà-íá viì. Vachi cuisì ñà-ñùhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Ìin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá

divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini an-ima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sáà quivì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuàha-ne cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chicuéhè mà. ³⁷ Vàchi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùù Dios), a cuáhàn-nè càcu-ne, te ò cuáhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahàn-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndùá (nì xini nèhivì sàhaha) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòò Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ Na quivì cuu juiciu, te màcùta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùù Dios), dandu yucán icúmí màcùta stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuïn ini-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì vichi, còó, mate sání quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní,

yucán icúmí nàcuìin stná nècuàchì ñahà reina nìsa dandacú nùu ladu sur sàna. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne cáhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Salomón mà, (doco có-ndùlócô nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuûin iin ñà-malu nì quee antes nùu-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nèhivì, dandu xicánúú-si yáha-sì lugar ìchí, nandúcú-sí ndé coo dadí-si. Te nú nì cundaà inì-si mà cù, ⁴⁴ dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini anima ndé nìsa ìe antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, doco nú nì xinì-si còò inga ana inácaá, dandu quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá. ⁴⁵ Ñàyùcànduá, cuàhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ini anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácòo-ne nùu antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casa-nè caná-néyà

⁴⁶ Cáhàn va Jesús xì nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cuní-nè cáhàn-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà’ iin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cuní-nè cáhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xì nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndùá cuní Yuamáni' íá ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnái.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndè yuhù mar. ² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùu-yá: ñàyucàndùá nì quècahnu-ya ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchì xitú, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa nì saxì-síá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vachi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ìchà, vachi cóni níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya; te na ní sahnu iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ña, ùnì dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxìn gà tantu nì cuàha. ⁹ Ni

cúníní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí` —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacání-nî xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nìhítáhvì-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuní cachi palabra sàhà ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, mate antes nìsa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni nìhítáhvì-né mànhì ini-nè.

¹² Vâchi nècuàchì sàñùhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icúmí-né nìhítáhvì-né sàhà-ñá cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñùhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vâha) sàñùhú ini-nè, icúmíá

cuxio dahuan. ¹³ Ñâyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vâchi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxìní-nè; te mate iníní cuáhà stná-nè, doco có-sânhì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá nì cachitnùhu Isaías sàhana (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuáhà gá icúmí-nsiâ cunini-nsia, doco mà sáà-nsiâ mànhì inì-nsia. Te cuáhà gá icúmí-nsiâ cundehè-nsiá, doco mà cúndáà ndisa inì-nsia. ¹⁵ Vâchi nsidaa nèhivì raza-nsiâ yohó, quidámáxìní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuánì-nè nùù-né. Vâchi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì yùhù), ni có-cùnì stná-nè cunini-ne, ni có-cùnì stná-nè mànhì ini-nè, ni có-cùnì

stná-nè natnahnù-nè ichi yùhù, te ducán
nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ 'Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xì-nsiá vichi, vâchi cundáà inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-nduá iníni-nsiá. ¹⁷ Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchì profeta sàhana, xì cuàhà gá más nèhivì xí Dios, nsidaa-né nisa cuni sàstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xininù-nsiá vichi, doco cóni níhítáhvi-né ducán. Yáha ga nisa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni níhítáhvi-né ducán.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù

¹⁸ 'Vichi cunini vâha-nsia, vâchi cuàhìn guide explicar nansa cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitià ley xi ñuhivì ì xí Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cundáà vâha ini-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá ini anima nècuàchìmà. Ñâyùcànduá nacia nì cuu xi tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchìmà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xí palabra ì, te vichi vichi cudù gá ini-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vâchi nú sàni yâha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivì xì-né, dandu luegu naxícocuîln ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñâyùcànduá, dandahviàmáné, te sadiàmà nùù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú

nèhivì iníní xí palabra xi-ya, te cundáà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viú nì cana viì, a sea cunduu-ne nahi viú nì cana ùhùn dico tantu, te ò viú nì cana ùnì dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxìn tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnú mahì viú trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhìví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-ndùú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xìní ùhì xì-né, te na quidì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viú cuati ma, nì sahnua, te nì cana sìcàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-ndùú yùcù chicuéhè mà.

²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachì-te: “Señor, amadí tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿índù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xìní ùhì-xì` nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-nì cùhùn-nsì tnuhu-nsì yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachì-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viú. Chicá vaha ducání ni coá dècuèndè nú sàni sahnú ndùìà, te sà-íà ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachì xì-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojo, te coca. Daaní después, (tàhndè viì) trigu, te nàcòovàha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávàha tacà-xi mahì-nú.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchì ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivì cuáhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcàndùá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachí Dios): cuáhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivì. Cuàhìn datúi cuáhà iñàha nùù-né, cuáhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquìndè Jesús xì nèhivì cuáhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vaha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vaha ma nduú nèhivì cusáhnù Dios nùù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì

xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xì'. Daaní, quivì nì ndanchito cosecha mà, divi quivì xìnu tiempu yohó nduá. Te peón nì ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yucù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xìxàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dàtúcù xì ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cúndóó gá-nè ñuhivì xi, ⁴² vàchi icúmí-nè ndiachì-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhivì yohó. Nì cúnínì vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dihùn índùxin

⁴⁴ 'Ñuhiví ì xì mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dihùn cuáhà índùxin dèhé nùè iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñàyùcànduá nì nachidèhé-nèà, cudíi gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ 'Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xì-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicó te nacuíin, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñàyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-ìcúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi na iin ñunù chìcáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néa yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca viì, nácòovàha-sì ìcà sìcàté, te siaca chicuéhè, xítìà-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xìnu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vaha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachi-né ini xìtnù ndé xìxìn ñuhu, te yucán icúmí-né cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nùù nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsì Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuàhá vaha-ne sàhà ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vàchi ináhá-nè ley sàhana, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnámà na iin tiàa ndoó vaha cuàhà traste xi, vātùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihi nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichì mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yà ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcànduà, nì ndulocó nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe

nècuàchì tùha yàcùn yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índù nì nihítáhvi guá-nè quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vèchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu ni cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, còó, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndùá, mànicùì quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vèchi có-xìndísâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús. ² Te nì cachì-te xi nèhivì xí-te:

—Ádi nsì-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni nati-acu-nè vichi, te ñàyùcàndùá quidá-né cuàhà milagru —nì cachì-te.

³ Vèchi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdìhì ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vèchi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndùá, cuní-te cahni-ténê, doco yúhì-te nèhivì ñuù-te, vèchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núù Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxìnu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì ìtasaha dèhe Herodías mà nùù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá

nì cudìì ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì chìnaha-té Dios dacútâhvì-téñâ ndéni iñàha nì cui nì càyàn-ñà. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ñà) nùù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa càyàn-ñà), te ñàyùcàndùá nì cachì-ñà xi rey mà:

—Dìni Juan Bautista cuní` taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoó indéhe yucán, ñàyùcàndùá nì dándàcú-te ñà-nì còó nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò dínì ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nèhivì dìnì-ndà nì nansìhvi ndé iá-te, inácaà ini iin charola. Ñàyùcàndùá, nì tniì ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñà dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nìsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsìi ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xi Jesús.

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsìhi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndoó nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndùá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya nùù lancha mà, dandu nì xini-yà ndoó cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhi ini-yànè; ñàyùcàndùá nì dándùvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachì-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñàyùcàndùá ndaquìndèè-ní

xì nèhivì ni cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ù siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiañà quixi.

¹⁹ Dandu nì dàndàcú-yá ni mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nùù yucù cuati. Te nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ù siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà dìquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèà nùù nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòò ga nì chitu ùxìn ù ìcà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mìl tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùù tècuí mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùù-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuítìà-yà nèhivì cuáhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamánì-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, íá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahì mar, te cuàhà gá sàni nacuahnu todò tècuí. Ñâyùcàndùá ndé ndiàchì ñìhí-nu, vàchi yáha ga ndee caná tàchì ladu nùù-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàà-yà yucán

xicándódo-yá nùù tècuíí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vâxi-ya, nì cayùhí cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí. Màsà yúhî-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, nú divi nduu-ní, cachí-ní xì' caqui nùù tècuíí sàì ndé vâxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñàyùcànduá, nì nuu Pedro nùù lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùù tècuíí cuàhàn-nè ndé vâxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yùhí-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuíí mà nì cùí. Ñàyùcànduá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tnii-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-nî. Chicá vâha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuiin tàchì. ³³ Te nì tnàttuu nsidaa ñècuàchì ñuhú ini lancha mà nì sàcùitasisi-nè nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemanì Dios nduu-ní!

Nansa nì dândúvâha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yâha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchî iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì

nsidaa gá nèhivì ladu yucán. Ñàyùcàndùá, yucán nì casaà cuàhà-né nùù-yá ndacá-né nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne. ³⁶ Te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cuáha-ya dùcùn ndahà úún-né siquiera orilla sìcoto xi-ya. Te nsidaa nèhivì nì dùcùn ndahà-xí ducán, nì nduvàha-ne.

15

Ñà-ndùá dacuidá cuàchi ndisa xi anima-ndà

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu, xì dava stná nècuàchì ley xi veheñuhu vaxi-ne, te nì casaà-nè nùù Jesús. Te nì cachi-nè xì-yá:

² —Nècuàchì dacuahá mii-ní, ¿índù chuun có-quidá-né estilu xi xii-ndà? Vàchi na cuáhàn-nè cuxi-ne, có-ndàhá-né (nacula cachí estilu xi-nda).

³ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Te mii-nsiá tu, ¿índù chuun có-quidá stná-nsià ñà-ndùá nì dàndàcú Dios? Vàchi iladu nacóó-nsiá ley xi-ya, te chívàha-nsia ñà-ndùú estilu xi mii-nsiá. ⁴ Vàchi dohó nì cachi-yà: ni cóo tñùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá. Te nú ni cáhàn ùhì iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nè.

⁵ Doco mii-nsiá, tucu quidá-nsiá, vachi cachí-nsià vátùnì cachi iin nèhivì xì yuadíhí-nê: “Mà cùì chindeí mii-nsiá xì ñà-ndùá icúmî, vachi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-ndùá dihùn ìì”. ⁶ Te nú ducán sàni cachi nècuàchìmà, dandu còò cá obligaciòn icúmí-nê ñà-chindee-né yuadíhí-nê, cachí-nsià. Ñàyùcàndùá, sàhà estilu xi-nsiamà iladu sàni naco-nsia ley nì cachi Dios, te cuisì estilu xi mii-nsiá chívàha-nsia. ⁷ ¡Ndahví-nsià! ¡Vàha ga-nsià cahan-nsiá, doco dananí úún-nsià!

(Náhà xìcà) ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Isaías sàhà-nsiá sàhana na ní tiaa-ne ñà-ndùá nì cachi Dios, te dohó nì cachi-yà:

⁸ Nèhivì yohó, yuhù-né quidáñúhú-nê yùhù. Doco ini anima-nè, còó, vèchi xica ié` cahan-né.

⁹ Cahvi-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiàá, vèchi nèhivì ùún nduú ana nì quidavàha xi ley chináhà-nè nèhivì.

¹⁰ Dandu nì cana Jesús nèhivì cuáhà mà ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini vaha-nsia, te cundaà ini-nsiá. ¹¹ Mà cúnsidá cuàchi nèhivì sàhà ni-iin ñà-xixí-né; còó. Doco palabra queé yuhù-né na cachí-nè iñaha, ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi-né.

¹² Dandu nì nataca nècuàchì dacuahá-yá nùù-ya, te nì cachi-nè:

—Cunaha-ní, cudúchí ini nècuàchì fariseu sàhà ñà-ndùá nì cachì-ní.

¹³ Dandu nì naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—(Có-quidámà), vèchi nú iá iñaha ñuhiví yohó có-ndùú ñà-nì chitnùní ini Yuamánì iá ansivi, dandu icúmíâ ndañuhá na ian ndañuhu yùcù tnuhu-nda itu. ¹⁴ Nacóó-nsiá nècuàchì fariseu mà, vèchi quidá-né na ian quidá iin nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nècuàchì cuaá ichì. Te (ináhà-ndá) nú ducán ni quida-nda, cutu sàà-ndà dacóyo nihni stnaha-nda xìchi.

¹⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nacani-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu nì cachì-ní (xì nècuàchìmà).

¹⁶ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—¿A có-cùndáà stná ini mii-nsiá? ¹⁷ ¿A có-ìnhá-nsiá nansa cuu-xi comida xixi-nda, quéa yuhù-ndà, dandu yáha ndè tìxi-nda, te después

quea? ¹⁸ Doco palabra queé yuhù-ndà, divi ñà-ñùhú ini anima-ndà nduá. Te divi ñà-jaàn ndisa dacuidá cuàchi xi anima nèhivì. ¹⁹ Vàchi ini anima-nè ñuhú cuàhà cuàchi, te divi sàhàmà nacání quini guá ini-nè, te sahní stnahá-né, te ò cáhàn-nè xì inga nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivì ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xího stná-nè quida cuihna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò cáhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xi anima nèhivì, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuídá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. ²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùu-yá, ndáhì-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xi David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni nàxícónihî-yá nùu nècuàchìmà. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhì guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachí-yà (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisì nùu nècuàchì raza-ndà Israel ni techuún Dios yùhù cáhàn xì', vàchi nahi riì ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìin sísì-né nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

26 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—(Ùhì guide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dìtà nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sìhina cuati.

27 Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina cuati, níhì stná-si iyuhu xèhè dìtà cóyo tìxi mesa xi stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

28 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhà gá xiníndísá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni cóó nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn nì nduvàha dèheyoco-né.

Nansa nì nduvaha cuàhà gá nèhivì

29 Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichì mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichì mà, nì nana-ya iin yucù nì sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivì nì nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xi-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te nì chitànduhù-ñánê nùù-yá, te nì dándúvaha-yanè.

³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivì cuàhà mà na ní xini-nè nansa nì cuu nì nacahàn nècuàchì ìhìn, te nì nduvítá ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuéhê, nì nacaca viì stná-nè, te nì natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivì nì xini mà, cuàhà gá nì naquimanì-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivì ñuu-nè Israel.

Nansa nì dàcùxí Jesús cùmì mìl nèhivì

³² Daaní, nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cuhí inì nèhivì yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndà ùnì quìvì ndoó-né cutnâhâ-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùnì nacuitià-nè nùhù-nè nú tãñâha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichì nùhù-nè.

³³ Dandu nì cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te nì ndàcàtnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ù siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu nì dândàcú-yá ni mácùndoo viì nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te nì tnii-ya ùsà pan xì stná siaca ma, te nì naquimani-yá Dios sâhâ-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà nì sâha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néà nùù nèhivì cuáhà mà. ³⁷ Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. Dandu después nì dàtàcá-nè ùsà canasta nì chitu ñá-nì cuyodò gá.

³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa nì xixi ma, cùmì mil nì sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, nì dãnácuítià-yà nèhivì mà, te nì nana tu-ya iin lancha cuàhàn-yà dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa nì xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu nì quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te nì xicàn-nè ñà-nì quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudû ndisa ini Dios sâhâ-yá. Ducán nì xicàn-nè, áma níhìndèè-né

daquée cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachi-nsià: “Seña nduá ñà-ìcúmí cuun dàvì”.³ Daaní, dàtnàà tu, nú color cuahá íá ansivi, te ndi-aha gá itá vïcò, dandu cachi-nsià: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsià! Dananí uun-nsia nchichí-nsià, vàchi mate vátùni nacuni-nsià seña íá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuahà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru nì cuu xi Jonás sànahà —nì cachi Jesús.

Dandu nì nacooyané cuahàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-nì cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu nì caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuahàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco nì nandòó-né cunihì-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhú-nê, cachí-nè:

—Ádi sáhà ñà-còò pan nihi-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu nì cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nê, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísá-nsiá. Có-xiñhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vàxi.

⁹ Yùhù xiní` tàñáha ga cundaà inì-nsia. ¿A

có-nsinúú inì-nsia sàhà ùhùn pan (nì xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòo nì dàtàcá-nsià? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná inì-nsia sàhà ùsà pan nì xixi cùmì mil nèhivì, te nadaa ga icà pedazu pan nì ndòo stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsià ñà-màdì pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachì xì-nsiá ñà-nì càquín-nsià cuidadu sàhà ñà-nsidátáchí xí pan xi nècuàchìmà.

¹² Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, màdì ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhá nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-nduú ndisa-ya Cristu nì quixi nùu Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipino. Te nì ndàcàtnùhù-yà nùu-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, ¿índù nècuàchì nduí cachí nèhivì?

¹⁴ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduù-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhaha nì sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

¹⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Divi Cristu Dèhemanì Dios ía nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdì nèhivì ñuhìví yohó nì dàtnúu ini xì-ní ñà-nì

cundaà inì-ní ducán. Còó, divi Yuamánì' iá ansivi nduú ana nì dàtnúù xì sàxìnítùnì-nì. ¹⁸ Te yùhù cachì xì mii-ní, Pedro, ñà-ìcúmí-nì cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivì-xí icúmí danátáquì. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundeá nùù ana xínduu tàcá nèhivì xí. ¹⁹ Vàchi cuàhìn daníhìtáhvì' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-nì) icúmí yàha nèhivì ndè ñuhivì ìì xí Dios, na ian cucumì-ní ndahà cáa xán. Te nú cachì-ní xì-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Te ò nú nì cachí-nì xì-né ñà-màdì cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —nì cachì-yà.

²⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cáchì-né xì nèhivì ñà-ndùú-yá Cristu (nì quixi dìquì-xí).

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yà

²¹ Daaní, quivì yucán nì quesaha-yá cachítñùhu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá nansa icúmí cuu xi-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmí-yâ ndoho cuahà-yá, nì cachì-yà xì-né, vachi ducán icúmí quida nècuàchì sahnú dandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmí-yâ natiacu-yà tìxi ùnì quivì. ²² Dandu nì tavà cuaán Pedro-yà, te nì càhàn òuchi ini-nè xì-yá, cachì-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco nì naxiconihí-yá nùù-né, cachì-yà:

—¡Cuxio-ní nùì, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quínì-nì xì'! Cuisì chuun xi

nèhivì ñuhìví yohó nduá nihnú inì-ní, màdì chuun xi Dios.

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchè dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu na-coo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnâhâ-né xì' ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vâchi nsidaa ana cuní dacâcu xi vida xi, ñà-dandâñuhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sâhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vâchi mate ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-ía ñuhìví, doco ni mà sâà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sâà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ 'Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, icúmî naxicocuîn, cutnahá stnâi xì cuàhà ángel xi. Te ndiaha gá icúmî coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamáni'. Dandu nsidandâi sâhâ nsidaa nèhivì ñuhìví, según nansa nì quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchè itá yohó, mà cúí-nsiâ dècuèndè cuni-nsiâ nansa coo quivì naxicocuîn yùhù ñuhìví yohó cusahnúí.

17

Nansa nì nadama Jesús mii-yá, nì natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yâha iñù quivì, dandu nì saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún. ² Te yucán nì nadâma-ya, tucu nì nâcùnâhâ-yâ nì xini nècuàchèimâ, vâchi nì natnuù nihni fuerte nùù-yá nahi orá, te nì nanchii cuxín yaa stná sìcoto xi-ya nahi nduà orá. ³ Dandu nanâá nì xini stná-nè jaàn

sàni ndecoyo stná nèhivì (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nê xì-yá.

⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ¡nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùnì siahva, nú cuní-nî; ian coo mii-ní, ingà coo Moisés, te ingà coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te nì dàhvi nsidaa-né mahì iin vïcò nchií ndiaha. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vïcò mà, cachí-yà:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudû inì sàhà-yà. Ñàyùcàndùá cunini-nsia ñà-ndùá cachí-yà.

⁶ Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu nì tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vàchi nì yùhí cuàá-nè. ⁷ Dandu nì tnàtuu Jesús nùù-né, te nì chituu-ya ndahà-yá icà-né, cachí-yà:

—Vàtùni ndacuìta-nsia; màsà yúhí gà-nsià.

⁸ Dandu nì ndacoto-ne inicutu, te nì xini-nè, cò cá iin, ndé làcà mii Jesús iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànùu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì chinaha-yánè, cachí-yà xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-ndùá nì xini-nsià vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Nú ducán, dandu ¿índù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñuhu ñà-dihna icúmí naxicocuïn Elías?

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchìmà, doco nì nacuaà nèhivì-né, nì quida ndevàha-ne xì

nècuàchìmà nacua cudî ini-nè. Te ducán icúmí-nê dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhíví.

¹³ Dandu nì sàà nècuàchì dacuahá-yá nì cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Nì nsihi nì nasaa-yà xì-né ndé ndoó cuàhà nèhivì, dandu ndacá nècuàchìmà iin tiàa nì que-saa nùù-yá. Te nì sàcuìn sìsì tiàa ma nùù-yà, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vàchi cuàhà gá xichi xíhì ìhí-te. Yáha ga ndohó-te, vàchi cuàhà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuíí. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, ndaquí-te nì quixi nùù nècuàchì dacuaha-ní, doco màni cùì dandúvaha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; ni có-sàa-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vaxi nùù-yá), te nì dándàcú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, te nì quea cuàhàn. Te nì nduvàha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì catnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñà-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Sàhà-ñá iyuhu guá xiníndísâ-nsiá, ñàyùcàndüá mànicùí. Vàchi ñà-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísâ ndisa-nsia, mate (iyuhu

nduá) nahi tata cuati yutnú mostaza, dandu vátùni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vèchi nsi-danicuú iñàha cui quida-nsia, nú xiníndisâ-nsiá. ²¹ Doco ñà-malu tnaha quisi ñsa inacaa ini tèchii ma, có-queé yáchà, cuisì nú ni cacán tàhvì-nsiá nùu Dios, te cunihì dócô-nsiá.

Nansa nì cachitnúhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yâ xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn cahin xì nùu-né. ²³ Dandu cahnì-né yùhù; doco tìxi ùni quivì icúmí natiacuì —nì cachi-yâ.

Te nèhivì dacuahá-yá, cuàhà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini sàhámà.

Nansa nì nìhì Jesús dìhùn ñà-chiyàhvi-ya cuota xi-ya

²⁴ Daaní, na ní sàà-yâ xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnàtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyàhvi maestru xi-nsia cuota xi-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quìhvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dìhna-ya nì càhàn-yâ xì-né, cachí-yâ:

—¿Nansa tuxí inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xí mii-té tavá-te cuota xi-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xí)?

²⁶ Dandu nì cachí Pedro:

—Divi nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachí-yâ xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-nê, ¿á ma ndisá?
 27 Doco sàhà-ñá có-cùní-ndà cuduchi ini ni-iin nèhivì sàhà-ndà, ñàyùcànduá cuahán-nî mar yucù siaca, te quisi primeru nìhì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihì-níà cùhùn chiyàhvi-ní nuù nècuàchmà, vachi vātùni sàà mà sàhà nduì-ndà —nì cachi-yà.

18

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

1 Daaní, hora yucán nì tnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nuù nsidaa nèhivì ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivi?

2 Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

3—Palabra ndàcuìsì nduá cachì xì-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìln ini-nsià, te nàcùnihnu viì ini-nsià na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsià ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivi. 4 Ñàyùcànduá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhví ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ì xí Dios. 5 Te nú sàhà yùhù quidáñuhú nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñuhú-nè.

6 'Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndisá-xí, ¡ndahví-nè! Vachi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunú sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. 7 ¡Ndahví nèhivì ñuhivì datúcù xì ñanìtnaha-xi! Vachi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa dìsàhà-xí túcù-nè.

⁸ Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sáhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios), te cutiacu-nsià nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu nicanicuahàn. ⁹ Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacaná-nsiá, vàchi chicá nsiaha (sàà-nsià nùu Dios) xì mindaa nduchìnúù-nsiá, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá xì ndúìà, dandu después icúmí-nsiâ ndiachi-nsiá ndé xìxìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà riì nì tùcù

¹⁰ Màsà nunca cahíchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vàchi cachí ndài xì-nsiá, ndè ansivi ndoó ángel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùu Yuamáni'. ¹¹ Vàchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesà ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

¹² ¿Nansa tuxí inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu riì xí-né, te nì tùcù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisì dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisì nì ndañuhu ma? ¹³ Te nú sàni natù-i-sì, dandu cudî gá ini-nè. Ndè chicá cudî ini-nè sàhà quisì yucán nùu nsidaa gá quisì cóni tùcù mà. ¹⁴ Pues ducán iá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cùnì Yuandiaha-nsiá iá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanìtnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

¹⁵ Nú ni quidá iin ñanìtnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánê iladu, te ndatnuhu víi-né

xi nècuàchìmà. Te nú ni quihín casu nècuàchìmà, dandu ñà-sàni dàcácu tnahá-né nduá. ¹⁶ Doco nú có-quihín casu nècuàchìmà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gà nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa iá chuun.

¹⁷ Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cùnì-nè, dandu ni cùhùn-nsià nùù nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios. Te nú iin-ni có-cùnì-nè quihin casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu ni cùnàhá chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

¹⁸ 'Ñà-ndáa nduá cachí` xì-nsiá yohó: nú cachí-nsià xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (iá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsià xì-né ñà-màdi cuáchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

¹⁹ Te cachí stnáì xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachì ndúi-nsià cuàhàn-nsià càcàn tàhvì-nsiá iñàha nùù Yuamáni' iá ansivi, dandu icúmí-yâ quida-yañà, ndéni chuun nì cui nì cundúá. ²⁰ Vàchi nú sàni nataca-nsià mate úi ò únì-nsià iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quívì, dandu yucán icúmí coo stnáì cutnahí xì-nsiá —nì cachì Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quídá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi

²¹ Dandu nì tnàtuu Pedro nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ¿nadaa xichi icúmî cuicahnú inì sàhà iin ñanitnaha nú nì quida-ne cuàchi nùì? ¿A ndé` ùsà xichi, ò nadaa xichi?

²² —Còó —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí`. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn

xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gà nùù ùsà xichi ni cúndúá.

²³ Ñàyùcàndúá, ducán iá stná ñuhívì ìì xí mii-yá iá ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivì nduú peón xi-ne. ²⁴ Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùù-né. ²⁵ Doco còò ni-iñàha icúmí-tê ñà-danáà-té. Ñàyùcàndúá, nì dandàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xi-tè sàhà-ñá tùi dìhùn danáà-té. ²⁶ Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùù sàhà rey mà nì sacundahví-te nùù-né, cachì-te: “¡Señor! Quida sacù-ní favor xì, cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáà nsihí”. ²⁷ Ñàyùcàndúá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoò-nète, nì dandùtù nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-tê.

²⁸ 'Doco nì quee cuisì-té nùù rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vàchi iníhíca stná nècuàchìmà iin cientu dìhùn plata nùù-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té ducùn-né nì cachì-te xi-né: “Danáà dahuun ñà-ndúá iníhíco nùù”. ²⁹ Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchìmà ñuhù nùù sàhà-té nì sacundahví-nè nùù-té, cachì-nè: “Quida sacù-ní favor xì cundiatu tahvì gá-nì yùhù, dandu danáà nsihí”. ³⁰ Doco còó, cónì cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-nê. ³¹ Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndúá nì quida-tè. ³² Sàhámà tucutu nì cana rey mà-té nì cachì-nè xì-té: “¡Peón malu ndùù-yó! Vàchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì

dàndùtù nsihí ñà-nduá nì ìnhícó, vàchi ducán nì sacundahvú nùí. ³³ ¿A có-ndiá ìcà stnàù cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?” nì cachi rey mà. ³⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcànduá nì dáyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivì ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsihí-te.

³⁵ 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' ía ansivi xì mii-nsiá nú có-cùní-nsià cuicahnú ndisa ini-nsià sàhà ñanìtnaha-nsia —nì cachi Jesús.

19

Màsà cáte stnàhà-ndà

¹ Daaní, na ní nsihi nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. ² Te cuàhà gá stná nèhivì nì tenchicùn xì-yá nì sàà stná-nè yucán. Ñàyùcànduá nì dàndúvaha-ya nècuàchì cuhí xi-ne.

³ Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùù-yá nì càhàn-nè xì-yá áma níhìndèè-né daquée cuàchi-nè dìquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa ni nì cui?

⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùù tutu ì ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá dìsàhà-xì nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuàân-né nùù yuadíhí-nè. Ñàyùcànduá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivì sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-nduú gá-nè diín diín nèhivì; còó, vàchi quida-nda cuenta na ian

imindaa nèhivì nduú-né. Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhâ Dios-nè, dandu ni-iin nèhivì màsà cáté stnàhá-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿indù chuun nì cachi Moisés iá permisú, vátùni cuàha-nda ñahàdìhí-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndañá, dandu na-coo-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còó —cachí-yà—; sàhà ñà-có-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcànduá nì sàha Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, còó, màdì ducàn nisá ia. ⁹ Te yùhù cachí stnái xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú ni caté iin nècuàchì tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdìhí-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdìhí-nemà. Te nú ni nándàhà stnà iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchi cunduu stnà mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) iá chuun sàhà iin ñahàdìhí-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivì sáa mànhì inì-xi sàhà ñà-nduá nì cachì jaàn, cuisì nèhivì sàni nìhìtáhvì mànhì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivì, có-íá nsihi iquicúñú-nè, vàchi ducán nì cacu-ne, ñàyùcànduá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivì, có-íá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivì xì-né. Daaní, dava stnà-nè cuisì sàhà-ñá (cudî inì-nè quida-ne) chuun xi ñuhiví ìì xí Dios, ñàyùcànduá có-cùnì-nè nándàhà-né. Nú ni sáa-nsià mànhì inì-nsià palabra yohó, vátùni, (te nú còó, pues mà cúndàà inì-nsia).

Nansa ni chitándòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatùá

¹³ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati vaxi nùù-yá ñà-chitándòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te càcàn tãhvi-yá nùù Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, ni sadi-nè nùù nècuàchìmà.

¹⁴ Ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nùù. Màsà cádí-nsià nùá, vachi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi —ni cachi-yà.

¹⁵ Dandu ni chitándòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa ni cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, ni sàà iin tèchii nùù-yá, te ni cachì-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì' índù obra vaha quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁷ Dandu ni cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà índù iñàha nduú ñà-vàha? Vachi còò ni-iin nèhivì ùún vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

¹⁸ Dandu ni cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmî chivàhi?

Te ni cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà càchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. ¹⁹ Te ni cóó tnùñuhu xi-nda nùù yuadíhí-ndá; te nacua cuú

íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

²⁰ Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù ìñàha cumàni gá quide?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-nî cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-nî dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-nî, te dasàn-ní dìhùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá ñihìtáhvì-ní cucumi-ní cuahà ñà-cuicà iá ansivi. Te quixi-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²² Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuáhà-té. Ñàyùcànduá nì quihin-tè ichi mànuhù-té.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí mii-yá iá ansivi. ²⁴ Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios —nì cachi-yà.

²⁵ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhivì.

²⁶ Dandu nì indehè váha Jesús-nè, te nì cachi-yà:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vachi nsidaa ìñàha, mà ùhì quida-yaña.

²⁷ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsì, te vaxi-nsi nchícùn-nsì mii-ní, Stoho-nsì

Señor. Ñàyùcàndùá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nìhì-nsí?

²⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhìví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nìhìtáhvi stná nsì-úxin ùì mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin iin silla vico ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xi nsì-úxin ùì dèhe Israel. ²⁹ Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhivì ñàhà, dandu iin cientu gà tantu ñà-jaàn icúmí-nè nìhìtáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdìhí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vàchi iin cientu gà tantu icúmí stná-nè nìhìtáhvi-né, te nìhì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³⁰ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònuù-nè nùù-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvà

¹ Ducán iá ñuhìví ùì xí mii-yá iá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuàhàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-né. ² (Te na ní tui-tè), dandu nì ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dìhùn plata quivì, ñàyùcàndùá nì techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhìin nì quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán nì xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcàndùá nì

càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá ìcà. Ñàyùcàndùá, nì dándáà stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu nì quee-ne nahi càxíhùì, te yucán nì nihì tú-né iin ùì gà peón; stná càhùnì nì cuaà, ducán nì quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu nì quee-ne nì xini tu-ne itá úún más gà tiàa yucán, ñàyùcàndùá, nì cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úún-nsiá?” ⁷ Te nì cacachì-te xi-né: “Divi sàhá còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu nì cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsià quidachuún stná-nsià ituì, te quiyàhvi stná-nsià nacua ndiá ìcà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu nì cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón nì quìhvi último ni cayàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón nì quìhvi primeru”. ⁹ Ñàyùcàndùá, dihna tiàa nì caquìhvi nahi càhùhùn nì yàha, te iin iin-tè nì nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, nì cayàha stná peón nì quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còó. Iin-ni nì canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcàndùá nì quesaha-té daquéé cuàchi-tè dìquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni nì caquidachuún nècuàhì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni nì quidachuún-né xì nsiùhù, mate ndui yacá nì quidachuún ndee-nsì nùù cahni”. ¹³ Dandu nì cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còó, amigo, màdì cuáchi nduá quidé. ¿Amádi sání ndòò sahnù-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nì, vàchi yùhù cunì ñà-dava-ni quiyàhvi

stná nècuàchì último yohó nacua quíyàhvi mii-nsiá.
 15 ¿Á coo derechu xi ñà-quide xi dihùn xí nacua
 chítnùnì inì? ¿ò cumbídiá inì-ní ñà-nì quide
 iin ñà-vàha (sàhà nècuàchìtà?”, nì cachi lamú
 mà). 16 Sàháyùcàndùá, nècuàchì chicá idónuu vichi,
 icúmí-nê sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te
 nècuàchì nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nê sàà-nè
 nàcòdònùù-né nùù-xí. Vàchi mate cuáhà nèhivì
 cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana
 nacàxin-ya.

*Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ
 cui-yà*

17 Daaní, meru xicá Jesús ichì mánana-ya
 cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te nì tavà cuáán-yá
 nsì-úxin ùi tiàa dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

18 —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu
 Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì,
 icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà
 stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmí-nê cachi-nè
 ñà-fuerza icúmí cui. 19 Dandu dayáha-ne yùhù
 ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te
 cahni cui-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchìca
 cruz, doco tìxi ùni quivì icúmí natiacui.

Ñà-nduá nì xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

20 Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá,
 ndacá-né dèhe-ne, te nì sàcuìn sìsì-né nùù-yá,
 cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. 21 Te nì cachi-yà
 xì-né:

—¿Índù iñàha cuní-nî?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní` nìhìtáhvi ndúì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvì sàà-ní cusahnu-ní ñuhìví, iin-tè coo ladu cuàhá-ní, te ingà-te ladu itní-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndúì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sânìhì ini-nsiá ñà-ndúá xícàn tãhvi-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee inì-nsiá ndoho-nsiá nacua icúmî ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmî yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, icúmí-nsiá ndoho-nsiá nahi yùhù, te icúmí-nsiá yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhìtáhvi` mii-nsiá cundoo iin iin-nsiá iin iin ladúì, mà cúí, vàchi có-quídá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamánì` nduú ana chítnùní inì-xi índù nèhivì nìhìtáhvi cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinìtnùhu ùxìn gà nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ùì ñànì mà.

²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né ni nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ináhá-nsiá nansa xíquida tè-cùsáhnû inga ñuu, fuerte cusáhnû-te nùù nèhivì ñuù-te; vàchi nsi-daa tè-nìhì chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quídá-nsiá ducán. Còò, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-nê cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònùù nùù-xí, icúmí-nê cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví, cónì quésài ñuhìví yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùù-né nì quesài, dandu después

cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùi nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihìn-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ìchí yucán ndoó ùi nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivì cuàhà yucán, nì canàhá-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsià —cachí-nè.

Doco nècuàchìmà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhi inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá cuní-nsià quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsí.

³⁴ Ñâyùcànduá nì cuhi ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichi vichi nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xí. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiâ cuni-nsià nuhní iin burru xì dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivì xì-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí, doco luego naxicocuñ-si —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cundehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, nihnú ndáhví íní-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisì (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhana ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùì nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dàndàcú Jesús nùù-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitàndòó-né sìcoto xi-ne dìquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitànduhù-né dòò-né ichì según estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuàhà yucán, nì chitànduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yâ yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-né ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìì xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndeníhí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá íá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-nè:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuáhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-nè nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu cuáhàn-yà veheñùhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiín yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dìhùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xì nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùù tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nùù”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuáhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuáhà nècuàchì cuhí nùù-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhê-nè; te nì dándúvaha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuáhà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ì xí rey David nduú-né!”

¹⁶ Ñàyùcàndùà, nì candudana nècuàchìmà, cachí-nè xì-yá:

—¿A có-ìní-nì nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Jaan, iníní. Doco mii-nsiá, a táñâha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nêhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi méè tíquìn sàni dàtnùù stná-ní sàxìnítnùní-xi, te nì nìhì-vé naquimanì ndi-aha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu nì nacooyanè, te nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidì-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisì vídì-nu

¹⁸ Na ní tùinuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xìhì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà iín iin nù-higu. Ñàyùcànduá, nì tnàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisì vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisì vídì yohó.

Dandu luegu nì ichì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cuu, nì ndu-locó-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ichì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísâ vâha-nsia, te có-ndòò-nsiá xì duda, dandu vâtùni quida stná-nsiá milagru, doco màdi cuisì milagru na ian nì cuu xi nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vâtùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu. ²² Vâchi nú ni cúníndísâ víi-nsiá, dandu nìhìtâhvi-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cãcàn tàhvi-nsiá nùù Dios.

Nansa nì cachi tè-xídandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²³ Daaní, nì nansìhvi-ya veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dàndàcù nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú nì nàxícóníhî-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùù'. ²⁵ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida iì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhiví?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsi-daa-ní mii-né, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dàndàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cónì xíníndísâ-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú nì cachí-ndà ñà-divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhî-ndà ndiá nduá quida nèhivì xì-ndà, vàchi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì càhàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Có-cùndáà ini-nsi ana divi nì dàndàcù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dàndàcù-xì nùù' ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

28 (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí inì-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nìsa ìa iin tiàa ndóó ùi dèhe-xì. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xì-nda”. 29 Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còó, vàchi có-càhín cùhìn”. Doco después nì naxicocuïn inì-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. 30 Dandu nì sàhàn yua ma ní càhàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachí-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. 31 Pues, vichi cachi-nsiá xì’ índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-ndùá nì dandàcú yua-té.

Te nì cachi nèhivì iníní má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—(Cachí vaha-nsia.) Te palabra ndàcuìsì nduá cachí xì-nsiá yohó: chicá mà ùhì càcu tè-dàchíyàhvi (cahíchì guá ini-nsiá), ò iin nècuàchì ñahà quidá ndevàha, te sàà-nè ñuhívì ìi xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhì gà càcu-nsia ducán. 32 Vàchi na ní quixi Juan Bautista cóni xiníndísâ-nsiá (na ní càhàn-nè sàhù) sàhà ichì váha Dios. Doco tè-dàchíyàhvi, xì stná nècuàchì ñahà iá cuàchi xì, nì xinindisá-né nècuàchìmà. Te nú sàni xini-nsiá (nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà), dandu ¿índù chuun cóni náxícócuïn stná ini-nsiá ñà-cunindisá-nsiá?

Ejemplu sàhà medieru malu

33 Cugini-nsia, vàchi cuàhìn nacani inga ejemplu. Nì ìa iin lamú nì dānāndēe nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xì-né, te nì quida-ne corra-ñà. Dandu nì quidavàha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisì mà. Te nì quidavàha stná-nè

iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ³⁴ Daaní, na ní sàà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu nì techuún-né iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùu medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchìmà yucán, nì catnii medieru mà nsidaa-né, te nì sahnì cuì-te iin-ne, inga-nè nì sahnì dahuun-tè, te inga-nè nì cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùu nècuàchì nì nùhù primeru. Doco divi ni ducán nì quida quini medieru mà xì nècuàchìmà. ³⁷ Dandu último nì techuún lamú mà dèhemanì-né nùhù, vàchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne nì cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vàxi dèhe lamú mà, dandu nì candat-nuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-ìcúmí ndutahví (xì ñuhù yohó). Vichi cahni-ndàtè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, nì cacachì-te. ³⁹ Ñàyùcàndùá, nì catnii-tè nècuàchìmà nì tavà-ténê iladu nùu ñuhù mà, te nì casahnì-ténê.

⁴⁰ 'Pues, vichi ¿ndiá nduá icúmí quida stoho itu mà xì medieru mà nú sàni nasaa-nè yucán? —nì cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchì iníní, nì cachi-nè xì-yá:

—Icúmí-nè dandáñuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhí ini-nète. Dandu después nanducu gá-nè medieru tùha quida vii, divi nècuàchì tùha nacuahà xi-né quisi vídi tiempu iá-si.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` palabra yohó?:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì ini albañil-ñà, doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùu vico esquina

vehe. Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán, te ndulócô-nsì ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducan nacání nùu tutu ìì.) ⁴³ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, mà níhi gá nèhivì ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivì ìì xí Dios; còó, nèhivì inga ñuu icúmí nìhítáhvì xán, te mii-né, ndisa, icúmí-nê quida vii-né na iin medieru vaha tùha nacuàha vii xì cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sàhà cavà mà): nsidaa ana caquihi sàhà-xí cavà ma, icúmí-nê nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida —nì cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xì nècuàchì fariseu, te iníní stná-nè ejemplu nì nacani-ya, te nì cundaà ini-nè, divi mii-né cáhàn-ya sàhà-xí. ⁴⁶ Ñàyùcàndùá, nì cuni-nè tnii-neyà, doco yúhì-nè nèhivì cuáhà ndoó yucán, vachì ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-ndùú-yá iin ana cáhàn cuenta xì Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-ya:

² —Dohó iá ñuhivì ìì xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xì nsidaa nèhivì sàni cànà. Doco cónì cùnì nècuàchìmà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcàndùá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhivì cànà mà

ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vèchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gá quisì ndatnù. Sà-íá nsidaá ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhivì cánà mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùù chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùù itú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tniì xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndüá na ní inini rey mà, cuàhà gá nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dàndáñúhú-tè nèhivì mà, te nì sahmi-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xí, doco nèhivì nì cachì quixi primeru, cóni nátüi-ne nihítáhvì-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, vichi cuahán-ndâ ndè ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivì ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixí-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dànatácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vaha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhivì.

¹¹ 'Daaní, nì quihvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndixí vícò nacua ndiá icà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì nècuàchìmà: “Amigo, ¿índü chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixì-ní sìcoto nacua ndiá icà-ní?” Doco nècuàchìmà, mànicuí naxiconihí-né nùù rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xì peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iin tnuú; (ndahví-nè), vèchi yucán nduú lugar ndé yáha ga cuacu nèhivì, te càna stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vètùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivì cánà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cun-

duu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhivì). ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì nchícùn xì-né nùù-yá, te cutnáhâ stná iin ùì nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivì ndàcuìsì inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, te nì có-yûhî stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, cuní-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sáha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xícàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—(Ndahví-nsià, vàchi) dananí uun-nsia vàha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùì? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dìhùn xí-nsiá chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dìhùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáñà, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana dìnúù-xí, te ana dìquívi-xí itúú ìcà dìhùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsiâ cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá ìcà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

22 Dandu nèhivì mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

23 Daaní, quìvì yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísâ-né ñà-ìcúmí-ndá natiacu-ndà. Ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

24 —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xìhì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdìhí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndòo ma, áma cóo iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà.

25 'Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàní ñuu-ndà yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xìhì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì ndòo ñahàdìhí-nè nùù ñani-nè nchícùn gà. 26 Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xìhì stná-nè, te còò stná dèhe-ne, te nì ndòo ñahàdìhí-nè nùù inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xìhì stná) nècuàchì usà. 27 Dandu por último nì xìhì stná nècuàchì ñahà. 28 Ñàyùcàndùá, na sàà quìvì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaça xì nècuàchì ñahà mà? vàchi antes nsi-úsà-nè nìsa la xì-ñá.

29 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò; có-càchí vii-nsiá, vàchi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. 30 Cunaha-nsiá, na sàà quìvì natiacu nèhivì, mà nándàhà gá-nè, vàchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchí) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. 31 Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa ía ndisa natiacu

nsii. Ádi sání cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñàyùcàndùá, itiácú ìì nècuàchì nsii ma), vèchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gá-nè Dios; cuisì ana itiácú càhvì xì-yá ³³—nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivì cuáhà mà ñà-ndùá nì cachi-yà, dandu yáha gá nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nècuàchì saduceu, màncúí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùù-yá nì ndàcàtnùhù-né iñaha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-ndùá nì dandàcú Dios nùù ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnitnùnì-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùì nì dandàcú-yá, (vèchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

41 Ndoó ì nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

42 —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

43 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu Ìì xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùù tutu ì:

44 Nì càn Yua-nda Dios xì Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

45 Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáà nduá.) —nì cachi Jesús.

46 Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì tnùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyùcàndùá, quìvì nùù-xí cónì sáha ga-nè valor dadavátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu

¹ Dandu nì càn tu-ya xì nèhivì cuáhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì inínì úún. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñùhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìì xí Moisés. ³ Ñàyùcàndüá, nsidaa ñà-ndüá cachí-nè, chivàha-nsiaña. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còó, vàchi diín iñàha chináhá-nè, te diín iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà úhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuàhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-ndüá cachí nècuàchì mà, vàchi na iin carga vèe ndüá nùù-né, te mate úhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còó; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dùcùn ni-iin dìnìndàhá-nèà.

⁵ 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-ndüá quidá nècuàchì mà, cuisì sàhà-ñá cundehè nèhivì-né ndüá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ìì, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yùcán ndüá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñùhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudí stná ini-nè ñà-cásàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ 'Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vàchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñaní nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhiví yohó, vàchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá iá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchí stnàhá stná-nsiâ “jefe”, vàchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè nducahan-ne. Doco

nsidaa ana ndaníhí ndáhví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nìhì xì tnùñuhu.

13 '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nù nêhivì cuní quìhvi ñuhivì ì xí Dios: ni có-quìhvi mii-nsiá, te nêhivì cuní quìhvi, sadí-nsià nù-né.

14 '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vàchi tùha-nsia (tnii diquí uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsià vehe nècuàchì nì xìhì ì-xí, te después sácuìta-nsia nacuátú cuáhà-nsiá na ian vâha guá-nsià. Sàháyùcàndùá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsià nìhì-nsiá.

15 '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vàchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nácàhin-nsia, te yâha stná-nsià mar nducu-nsiá ana dayâha-nsia nù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ù tantu gà más malu nanduu-ne nù mii-nsiá, te sàhájàn chicá yàchì sàà-nè andea.

16 '¡Ndahví-nsià! vàchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsià dacúndéhe-nsiá nêhivì ìndù iá ichì. Vàchi cachí-nsià xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndà compromisu, te chináhà-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro iá veheñùhu, cachí-nsià. 17 (¡Ndahví-nsià!) ¿Índù chuun có-sâà-nsià cundaà ini-nsià, te quidámáxìní-nsià? ¿A có-ìnáhá-nsià ñà-chicá ndiaá veheñùhu nù oro mà? vàchi cuisì sàhà-ñá iá ini veheñùhu, ñàyùcàndùá nduá oro ì. 18 Daaní,

cachí stná-nsià ñà-màdì obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndà iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ìì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa iá nùù mesa mà, cachí-nsià. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sâà-nsià cundaà inì-nsia, te quidámáxìní guâ-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiâ chicá ndiaá mesa ìì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà nihì stná promesa mà ndu-iiá. ²⁰ Ñâyùcànduá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè mesa ìì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa iá nùù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá iá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ìì xí Dios, xì stná mii-yá iá nùù silla mà.

²³ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcù cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ìì chicá ndiaá, ni có-quihín casu-nsiàñà, mate nacáníamà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndà, te cun-dehè ndàhvì stnahá stná-ndà, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù naco stná-nsiá diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní dacúndéhe xi inga nèhivì índù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiâ ni-iin quisì tìì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócô-nsiá

sàhàmà. Ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues náhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá es-tilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá). Te divì ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévàha-nsia. ²⁶ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxini-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin cóhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vètuni coo ndoo (inià xì) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco còó. Nahi monumentu (ndé índùxin nsi), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iquì nsi xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chitúa ñà-có-ndiáá.

²⁹ '¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhaha, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xí-índùxin nsi nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cúndóó nsiùhù tiempu sàhaha ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xii-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru

descendencia xi nècuàchì nì casahnì xì nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndùá, nú yohòtéhè-nsiá nduú nècuàchìmà, dandu mà úhì quida stná-nsià divi nacua nì quida mii-né.

³³ ¡Mii-nsiá, nahi anima còò nduú anima-nsià, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Còò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vàchi icúmí-nsiâ ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmî techuín nèhivì càhàn xì-nsiá, divi nècuàchì profeta, xì stná nècuàchì nchichí, xì cuàhà stná maestru. Doco ináhi mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiâ quida quini-nsia xì-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchìca cruz, te dava ga-nè cahni cui-nsià ini veheñùhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahnì nèhivì ñuhiví yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vàchi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahnì xì nècuàchìmà na iin-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiâ cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsì ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vàchi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì càhàn cuenta xi Dios, vàchi na techúûn-yánè sàà-nè nùù-nsiá, dandu caníyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáquí mii-nsiá nùí, na ian danátácá

siùn pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisì mà tìxi ndìxìn-sí; doco còó, cóni cùní-nsià. ³⁸ Ñàyùcàndüá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndòo nihnia. ³⁹ Te cachí stnài xì-nsiá, mà cùní gà-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xì': "Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní".

24

Ñà-ndüá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú nìsa ia ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuahàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cuní-nè dacuní-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiní-nsià nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vèxi iin quivì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó. Vèchi icúmíâ caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-ndüá icúmí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúú xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuahàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí ¿índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-itúú naxicocuñ-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vèchi cuahà ana icúmí quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhájàn cuahà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmí cunitnùhu stná-nsià iá cuahà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhî-nsià, vèchi fuerza icúmí coo ducán.

Doco tañáha ga sàà xìnu tiempu yohó cundua: iá gà ñà-vàxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xì ñuu icúmíâ nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmí-tê dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmí coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhiví icúmí tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho nduá.

⁹ 'Daaní, tiempu yucán icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmí-nê cahni-né. Vàchi sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuiñúhú gà stná-nè ñanìtnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùù tè-xí dandacú. ¹¹ Daaní, icúmí ndecoyo cuàhà stná tètñhù. Cuenta xi Dios cáhàn-te, cachì-te, te mà úhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchi icúmí coo ñuhiví, ñàyùcànduá mà cúú stnahá gà ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xì dècuèndè xìnu tiempu, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmí cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhiví lì xí Dios; inicutu ñuhiví icúmíâ cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sàni sàà quivì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ 'Sànaha nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmí coo iin figura dana có-xiñhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsià sàni sàcuìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnivèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né,

te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nánsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmí-nê. Còo. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-nê ni cotón-nè. ¹⁹ Te ìndahví stná nècuàchì ñahà cuhí cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ìndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cùvìxin tiempu cunudèhé-nsià mà, te màsà cùndúú stná iin quivì descansu. ²¹ Vàchi quivì yucán yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé` quivì coamà; te ni quivì después, mà sáa coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, te dacúxíó yáchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nèhivì ñuhivì nì cùí. Doco sàhà nèhivì xí-yà sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchì icúmí-yà dacúxíó-yà tnùndoho ma.

²³ Quivì yucán màsà cùníndísâ-nsiá yuhù nèhivì cachí xì-nsiá: “Cundehè-nsiá, yohó íá ana nduú Cristu”, te ò nú cachí-nè: “Cundehè-nsiá, yucán íá-yà”. ²⁴ Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñuhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divì Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xì Dios. Ndè quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nèhivì, áma níhì-te dan-dahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cùí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nèhivì xì-nsiá: “Yucán íá-yà yucù”, màsà cùhùn-nsià yucán. Te ò nú ni cachí stná-nè: “Ini vehe yohó íá-yà”, màsà cùníndísâ-nsiá. ²⁷ Vàchi na ian tása, te xiní nèhivì natnùù fuerte ndè iin ladu ansivi xì ndé` inga laduá, ducán icúmí (natùì vate) stná

yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì quivì naxicocuûn. ²⁸ (Doco nèhivì malu, ducán icúmí cuu xi-né nahi dichu cachí:) “Ndé indúhu ñà-nduá nì xìhì, yucán icúmí nataca stná longo”.

Nansa icúmí coo quivì naxicocuûn Jesús

²⁹ Nú sàni yàha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sìnsivì itándiaa ansivi, icúmí-sì còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sìtnúù nahnú, icúmí stnâ-si ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùi seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsià sà-íá naxicocuûn) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Dandu nèhivì nsidaa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehè-né mànuì mahì vïcò xì poder cahnú xí, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nè in-icutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhivì ni cùndóó-né.

³² Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsià. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucàn cùndáà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te divi ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsia ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuûn nduá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhivì ndañuhá, doco palabra nì cachì yùhù, còó, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuûn, ni-iin nèhivì có-ínáhá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ínáhá stnâ-nè; ni yùhù ana nduú Dèhemanì Dios,

có-ináhá stnâi, cuisì Yuamánì' Dios ináhá. Vâchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sâà meru quìvì naxicocuîñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìví. ³⁸ Vâchi na táñâha ga cuun dàvì dàhvi ñuhìví, dandu (ndoó cuéyâà nèhivì ñuhìví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nîsa quida-ne dècuèndè nì sâà quìvì nì quìhvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cónì sâà mànhì tnùnì ini nèhivì mà dècuèndè nì quixi dàvì, te nì càhà nsihì-ne. Te divi ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuîñ yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùì nèhivì nùù itú, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòo. ⁴¹ Te ndé ndoó ùì nècuàchì ñahà cutnáhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

⁴² 'Ñâyùcàndùá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ináhá-nsiâ índù quìvì icúmí naxicocuîñ yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor. ⁴³ Doco nsinuu ini-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuáha-ne quìhvi-tè nì cùí. ⁴⁴ Ñâyùcàndùá, stná mii-nsiâ, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quìvì có-nìhnú ini-nsiâ, divi quìvì jaàn icúmî naxicocuîñ.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ '¿Ana tuxí ini-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ìa iin peón tùha quida viì; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñâyùcàndùá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quìvì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú

xi-tè. ⁴⁷ Vàchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchìmà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacání chicuéhè inì-te, te cachì-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahnì cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cunì-te. ⁵⁰ Pues nú ducán ni quidá-te, dandu iin quìvì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nìhì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vachi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananí úún vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxìn ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhivì ìì xí Dios na ian nì cuu xi ùxìn ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xìxìn cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cónì nacání inìa, ñàyùcàndùá còò ndúte xìxìn nìsá nìhí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndùá nì tnii vahná nsi-ùxìn-ña nì quidìa. ⁶ Te nahi dava ñùu, dandu nì tiacu ndàhì iin nèhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsià casàhú-nsià xì-né!” ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndacuita nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsià chii ndutè xìxìn xi-nsia nùù-nsí, vachi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”. ⁹ Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còó, vachi vihini mà

sàa-té sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahán-nsià cuiin-nsiàte ndé cûyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiàte”.
 10 (Ñàyùcàndùá, cuàhàn-ña cuiin-ña.) Te na sání yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. 11 Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” 12 Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá”. 13 (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndùá cachí stnái xì mii-nsiá:) nì cúníhnú vaha ini-nsià, vachi có-ínahá-nsiâ índù quivì, te nì índù hora naxicocuín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dìhùn nùù peón-xi, áma ñihì-té nsida cuahà-téâ

14 'Ducán iá stná ley xi ñuhivì ìì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì dasàn tòó-né ñà-cuicà-né nùù-té. 15 Iin-tè nì ñihì ùhùn mil dìhùn plata; ingà-te nì ñihì ùì mil, te inga stná-te nì ñihì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì ñihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

16 'Daaní, peón nì ñihì ùhùn mil mà, nì que-saha-té nì quida-tè negociu xì dìhùn mà, te nì ñihì-té nì nandua inga ùhùn mil. 17 Te ducán nì quida stná peón nì ñihì ùì mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ùì mil. 18 Doco tè-nì ñihì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-tèá. 19 Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà,

te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùhùn mil, te nì cachì-te: “Señor, ùhùn mil nì naco-ní nùí, te vichi yohó íá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar”. ²¹ Ñàyùcànduá, nì cachi lamú mà xì peón mà: “Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida viì-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmî cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

²² ’Daaní, nì tnàtuu peón nì nihì ùì mil, te nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùì mil, te nì cachì-te: “Señor, ùì mil nì naco-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó íá gà stná inga ùì mil nì quide ganar”. ²³ Dandu nì cachi lamú mà: “Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida viì-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcànduá, icúmî cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudìi ini-ndà”.

²⁴ ’Dandu nì tnàtuu stná peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachì-te xì lamú mà: “Yùhù ináhí mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhì quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhì quindiaà-ní iñàha mate cóni quidà-nià. ²⁵ Ñàyùcànduá, nì yùhî, te nì sùxin dìhùn xí-nî tixi ñuhù. Yohó íá; naquihin-nià”. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ináhú ñà-quindiaí cosecha ndé có-xitúí, te xidándiaí iñàha ndé cô-quidáchúîn, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá ìcò cuàhu nècuàchì bancu dìhùn xí, dandu quivì nsiaì vātùni nihì stnái diquiá nì cùí”, nì cachi

lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachí-nè: “Quindiaa-nsià mil dìhùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-icúmí ùxìn mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, cò chuun peón yohó. Ñàyùcànduá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iín tnúú ndúchí, te yucán icúmí-tê cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè”.

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhívì

³¹ 'Ndiaha gá coo quìvì naxicocuìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì. Quìvì naxicocuìn icúmí cutnahá stnáì xì nsidaa ángel ìì xí quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnùí), ³² te (canì) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nùí. Dandu icúmí tavà cuáin nèhivì (vàha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nácàxin-ne quisì xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó sìmbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vaha na ian nduú-né) riì, te ladu ìtní icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) sìmbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnù, icúmí cachì xì nèhivì ladu cuahí: “Naha-nsià, cundoo-nsia ñuhívì ìì xí Yuamánì, vachi dècuèndè tiempu nì cuyucun ñuhívì sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsià ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì güé` doco, nì dàcùxí-nsiá yùhù; te na ní xihì stnáì tècuí, nì dàcútàhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnáì, dandu nì dáyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Cò dúhnùí, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnáì, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na ní sandiadì vehecàa, nì sàa stná-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì

vàha yucán, icúmí-nê cachi-nè xì': "Stoho-nsì Señor, (cónì cùndàà ini-nsì nì chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsì mii-ní ñà-xíhì-ní doco, te nì dâcùxí-nsí mii-ní, te ò xíhì-ní tècuíí, te nì taxi-nsì tècuíí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsì xicánúú ndahví-nî, te nì dâyáha-nsì mii-ní vehe? Ni-iin xichi cónì xíní-nsì ñà-còò dúhnù-ní, te nì sàha-nsì mii-ní ñà-nè sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ínáhá stnâ-nsì nì cuhì-ní, ò ní sandiadì-ní, te nì sàà-nsì visita ndé iá-nî". ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnû, icúmî cachì xì nècuàchìmà: "Cunaha-nsiá, nahi ñànì xínduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndùá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchì ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsiá favor xì yùhù".

⁴¹ 'Daaní icúmî càhàn stnâì xì nèhivì itá ladu itnî, te cachì xì-né: "¡Cuxio-nsia nùì! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiá ndé iá ñuhu xíxìn nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì. ⁴² Vâchi yùhù, na ní xíhì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xíhì stnâì tècuíí, te ni-iyuhu-té cónì sáha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâì, doco cónì dâyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnúí, doco còò ni-iin sícoto nì sáha-nsia yùhù. Nì cuhi vâhi, te nì sandiadi stnâì, doco cónì sàà-nsiá nàcòtò-nsia yùhù". ⁴⁴ Dandu nèhivì mà, icúmí-nê cachi-nè xì': "Señor, mà nunca nì xíní-nsì mii-ní na xíhì-ní doco, ò xíhì-ní tècuíí, ò xicánúú ndahví-nî, ò còò sícoto vâha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiadí-nî. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsì nsidaámà nùù-ní?" ⁴⁵ Dandu yùhù, icúmî cachì xì-né: "Cunaha-nsiá, ñà-cónì chéndéé-nsiâ nèhivì ndahví

yohó, ñàyùcàndùá davani queámà na ian sàni cahíchì stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachì xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndùá icúmí nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vàha, còó. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê nihitàhvì-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcu-né nansa tni-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihi nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

² —Sà-ínahá-nsiâ ñà-tìxi ùi quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì, te cahnì-né yùhù nchìca cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, xì stná nècuàchì sahnú dandacú ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnû nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tni dehé-nè Jesús, te cahnì-néyà.

⁵ Te nì cachi stná-nè:

—Chicá vàha màdì mahì vicò tni-nda nècuàchìmà, vàchi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnamì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìmà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihì-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn, te ñuhú ndutè tnamì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá.

⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachí-nè (iin-ne xì inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn?

⁹ Chicá vaha dicò-néte ni cuí, dandu tui cuàhà òhùn dasàn-ndà nùu nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa cachí-nè, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsiá xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xì'. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, cóó, sacù-ni quivì ié xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmì òhí, òhí sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachítnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhíví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te òhí mà nunca sàà ñehíví ñuhíví nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùu nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùu ùxìn ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues òhí nècuàchìmà nì sàhàn nùu òhí xícusahnú, ¹⁵ te nì cachí-nè xì nècuàchìmà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùu-nsiá?

Dandu nì sàha òhí mà-né òcò ùxìn òhí plata.

¹⁶ Ñàyùcàndüá, òhí òhí quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù tiempu chicá mà ùhí òhí-ya Jesús nùu ndahà nècuàchìmà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ùi

17 Daaní, nì sàà tu quivì primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachi-nè:

—¿Índù divi cuní-nî cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

18 Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestru sà-ítúú meru quivì xí-yá, ñàyùcàndùá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

19 Ñàyùcàndùá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. 20-21 Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsi-úxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yà xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì’.

22 Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

23 Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì’. 24 Vàchi ñà-ndáà ndùá, icúmí cuu ndisa ñà-ndùá nì cachtìnhu nùù tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì’, jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùì —nì cachi-yà.

25 Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vàchi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tnii stná-yà pocillu, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó.

²⁸ Vàchi nahi nì mí nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nì' ícúmî nacoí iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vàchi nú sàni xìtià nìí, dandu sàhájàn ícúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué' ndutè sì-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamánì' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ínáhá-yâ ícúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi, ícúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù; vàchi ducán cachí nùù tutu ì: “Cuàhìn dacúxíóé pastor, dandu cuitià nihni rii”, cachá'.

³² Doco nú sàni natiacui, dandu ícúmí codonùí nùù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, cóó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xì-yá:

—Còó, mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuai' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducání nì cachi gà stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamánì-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yà xì-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yà xì-né:

—Yohó ndòo-nsia, vàchi yùhù cuahìn chicá nùù-xí càcàn tàhvì nùù Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xì ùi ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xì-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tnùnsí ini; nì quesaha-yá yáha ga nacání cuáhà ini-yà.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsí ini, na ian cunià cahni dáhúan yùhù. Ñàyùcàndùá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xicàn tàhvì-yá nùù Yuamánì-yá, cachí-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhvì nùù-ní, áma dácúxíó-ní (tnùndoho icúmî yàhi), vàchi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza nduá nùí. Doco màdì ñá-nduá cuní yùhù ni cùnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocuîin-yà vaxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà sàquídi-nè. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsià xì yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu

mii-nsiá, vâchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsià ñà-quidandee inì-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvi-yá nùu Dios, te nì cachi-yà:

—Yuamání', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vâxi tu-ya (ndé ndoó nècuàchìmà), te nì xini-yà tucu tu quídì-nè, vâchi sádi vâhná-nè.

⁴⁴ Dandu nì nacooyanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes).

⁴⁵ Dandu nì naxicocuín-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vâchi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi. ⁴⁶ Ndacuíta-nsia, cúhùn-ndà, vâchi sà-itúú quesaa ana cuàhàn cahin xì'.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nìsa cutnaha-xi ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnú vâxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùu ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tnii cúhùn presu.

⁴⁹ Ñàyùcànduá, nì tnàtuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi nì casàhú-nè xì-yá, cachí-nè:

—¡Cuñàvâhá-ní, maestro!

Te nì chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vâxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúûn nùù dùtù cusáhnû, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vâchi nsi-daa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nê cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cùndáà inì-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvì nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mil ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquìn ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndùá nì cachtñuhu tutu ì ñà-dùcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yà xì nsidaa nèhivì cuáhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vâxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduí, mate nsiquívì nisa ìe xì-nsiá veheñuhu cahnú dacuahí nèhivì, te cóni tnií-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndùá nì tiàa nèhivì xí Dios sàhana —nì cachi-yà.

Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudéhé-nè.

Ñà-ndùá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivì nì tnii xi-yá, ndacá-néyà cuàhàn nùù dùtù cusáhnû nani Caifás. Te divi vehe nècuàchì mà sàni nataca stná nècuàchì ley xì veheñuhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xìcà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquéé cuàchi dìquì-yá sàhà-ñá cui-yà, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin nì túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuáhà nèhivì nì càhàn tnùhù dìquì-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachì-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né ve-heñuhu xi Dios, dandu tìxi ùnì quivì naquidavàha saa-néà.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma nácíóníhí-ní nì-iñàha? ¿Nansa iá ñà-cáchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuahàn, te cachì-ní xì-nsí a díví Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachì-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnáì xì-nsiá, icúmí-nsiâ cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcànduá nì ndata canúú-né iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¡Cuní nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xiñùhù gá-ndà nì-iin testigu quixi! Vàchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnú-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vàchi iá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi dìi-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sìcátú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuàá-nì ana nì cani xi-ní, vèchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-né:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ínáhí ñà-ndùá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachà xì nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-néyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùi nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vèchi sàhà modo cáhàn-ní, ducán cundàà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ínáhí nècuàchìmà. Te nú tètñhù ndúi, ni daquixí-yá castigu dìquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-néyà ùni xichi. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tùinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús.

² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yà. Ñàyùcàndùá, nì naxicocuñ inì-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dìhùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴ —Cuàchi nduá nì guide, vàchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xì mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì ducùn Judas nsidaa dìhùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohò.

⁶ Daaní, después nì datàcá dùtù mà dìhùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisú daquéé-nda dìhùn yohó alcancía xi Dios, vàchi sàhà ñà-yohó nì xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dìhùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcàndùá dísàhà-xí nì

sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Nîi, te dècuèndè vichi ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-nduá nì cachtìnhu iin nècuàchì sàhaha nani Jeremías, vachi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxìn dìhùn plata ndiaá-yà, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dìhùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iín-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùù gobernador, te iín-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu nì cachi-yà:

—Nacua cachí-nî, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì cãhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-iñàha nì cachí-yà. ¹³ Dandu nì cachi Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-nî ñà-cuàhà guá cãhàn tnùhù-né dìquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-iñàha ni nàxícónihî-yá. Ñàyùcànduá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-ìcúmí Jesús cui-yà

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tũha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí ni cãcàn nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadí iin tiàa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcànduá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsià dàñà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachì-te xi-né, vàchi sà-ináhá-tê ñà-cuisì sàhà envidia xì dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùù silla ndé nsidándàà-te chuun, te nì quesaa iin razón xì ñahàdìhí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-nî ni-iñàha xì Jesús, vàchi nècuàchì vàha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàní ñuú ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cacán-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcàndùá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ùì nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachì nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-iñaha níhìndèè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú ni cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-ìñàha iníhíká-nê. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi ni cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còó; nì dàndàcú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá vehechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé iá-yà.

²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chìcaà-te dìni-yá, te nì dàcùníndáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuahá-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùù-yá, sàcùndiaà-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi dií-teyá. Dandu nì dìtá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xì-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuidá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquì Dìni.

³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dácà tnàhá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyàá-yàñà, cónì cùnì gà-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téâ según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cuú ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaà-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìnì cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchítnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùtandiaa stná ùi tècùihnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canàhá stná-nè xi-yá, dacuico díni-né, cahíchi ini-nèyà, cachí-nè xi-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùnì quìvì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùù cruz jaàn cundehè-nsí—nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnàhâ stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni

danuú-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané. ⁴³ Dios cundéé îní-nè, (cachí-nè): pues nú ducán nduá, dandu ni dacácu-yanè vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemani-yá nduú-né nacua cachí-nè —ni cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuìhnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, ni canáhá stná-te xi-yá.

Nansa ni xihì Jesús ni dànáa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xì ndé` càhúni ni nàcuìin tnùù inicutu ñuu yucán. ⁴⁶ Te nahi càhúni ni ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, ni tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcànduá ni cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, ni dàyáa iin-tè ni quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te ni chindaxin-téa xì vinu ni xìò, ni chihi-téa dìni iin vara yutnù, te ni sàha-tèyá ni sihvi-yá. ⁴⁹ Dandu ni cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi ni ndàhì ndee-yá, te ni xihì-yà. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú ni quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni ni ndàtà-ñá ndè dìni-xì xì ndé` tìxi-xi. Te ni tnàa stná ñuhiví, te ni ndàtà cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè ni nuna stná cuàhà lugar ndé índùxin nsìi. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu ni natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhana nduú nèhivì xí-yá, ni caquee-ne ndé

índùxin-ne nì caquìhvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùù cuàhà nèhivì ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iín cruz xi Jesús,) yucán iín stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxinì-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhí gà-te, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñhà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnâhâ-né xì-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdìhí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquicúñú Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá. ⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xì soldadu ñà-nì cuáha-tè nècuàchìmà iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùù cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dàndàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xi Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quìvì mà, divi quìvì nduú vigilia xi quìvì descansu. Dandu meru quìvì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ì-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tixi ùnì quìvì icúmí-né natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndùá, cuní-nsì dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quìvì únì, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xí nècuàchìmà ñuú, te tavà-nàné, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sànì natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùù palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vàtùni iá cùhùn iin ùì soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsiá nùù sepultura, te chicadi vaha-nsiañà nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndùá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuahàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chiacadi-nè lugar mà. Te nì candò stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quìvì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quìvì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnáhâ stná-nè xì inga María mà. ² Datúha nì quesaha tnáa fuerte, vàchi ndè ansivi nì nuu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, nì dàcúxíó-né cavà

cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne dìquía.
³ Tnúù nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto
 xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaá yucán,
 nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te,
 ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì
 nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhî-nsià. Ináhî nandúcú-nsiâ Jesús,
 divi ana nì xihì nchìca cruz. ⁶ Doco cunaha-nsiá,
 còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì
 cachitnùhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsiá
 lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià
 vichi duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te
 cachitnùhu-nsia xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te
 icúmí-yâ codònùù-yá nùù-nsiá nùhù-yà ndè ladu
 Galilea. Yucán icúmí-nsiâ cuni-nsiâyà. Pues vichi
 sàni cachitnùhi xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà
 cueva mà, te nì dàyáà-nè cuàhàn-nè cachitnùhu-ne
 xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhî-nè, te chii cudî
 stná ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì
 ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né.
 Ñàyùcàndùá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá,
 te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì
 cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhî-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì
 xínduu nahi ñani, te cachi-nsià xì-né ñà-nì nùhù-nè
 ndè ladu Galilea, vachi yucán icúmí-né cuni-nè
 yùhù.

*Nansa nì dàndàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa
 sepultura*

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu
 nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán,

mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndùá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dìhùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quídi naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsì ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú nì cunítñuhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsì sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-ìñàha cuu xi-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dìhùn mà, te nì cachi-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá nì dandacú Jesús nùù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsì-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yá xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nì nihítàhvì' dandacuí sàhà nsidanicuú ìñàha iá ñuhívì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià inicutu ñuhívì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida ì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì', xì stná yùhù ana nduú Dèhemanì-yá, xì stná Espíritu ìì xí-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne

nsidanicuú ñà-ndùá sàni dándàcuí nùù-nsiá. Te
cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmî cutnahí xì-nsiá
ndè cachi nsihi ñuhìví.
Yohó nì nsihi historia.

Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a